

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 / Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R117 / Účetnictví a finanční řízení podniku

Vývoj bankovních rizik v bance Oberbank AG ČR

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Liběna Kantnerová, Ph.D.

Autor:

Tereza Schusterová

2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza SCHUSTEROVÁ**
Osobní číslo: **E09074**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Vývoj bankovních rizik v bance Oberbank AG ČR**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Porovnání bankovních rizik s cílem vyvodit závěry pro případnou nápravu zjištěné skutečnosti.

Rámcová osnova:

1. Úvod.
2. Literární rešerše - průřez danou problematikou, základní pojmy a jejich charakteristika, (banky a jejich činnost, bankovní úvěry, podmínky zajištění úvěrů atd.), legislativní podmínky.
3. Metodika - analýza a komparace dat, vyhodnocení formou grafů a tabulek.
4. Praktická část:
  - analýza dat účetních výkazů banky Oberbank AG ČR
  - porovnání bankovních rizik s cílem vyvodit závěry pro případnou nápravu zjištěné skutečnosti
5. Závěr.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

DVOŘÁK, P. : Bankovníctví pro bankéře a klienty. Praha : Linde a.s., 2005.

ISBN 80-7201-515-X

REVENDA, Z. a kol.: Peněžní ekonomie a bankovníctví. Praha: Management Press, 2008. ISBN 978-80-7261-132-4

PLÍVA, S., ELEK, Š., LIŠKA, P., MAREK, K.: Bankovní obchody. Praha:

Wolters Kluwer, 2009. ISBN 979-80-7357-433-8

POLOUČEK, S. a kol.: Bankovníctví. Praha: C.H.Beck, 2006. ISBN

80-7179-462-7

ROSE, P., MARQUIS, M.H. : Money and capital markets. McGraw-Hill Co. Inc., 2008. ISBN 978-007-128432-5

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Liběna Kantnerová, Ph.D.

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 1. prosince 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2013

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. prosince 2012

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedením ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 24. 4. 2013

.....

Tereza Schusterová

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Liběně Kantnerové Ph.D. za vedení a odborné konzultace při zpracování této bakalářské práce. Rodině děkuji za podporu během celého studia. Současně děkuji bance Oberbank AG, konkrétně Ing. Mileně Ublanské, Šárce Plichtové a p. Hájíčkovi za poskytnuté informace a rady, které posloužily k vypracování této bakalářské práce.

OBSAH

1 ÚVOD.....	2
2 LITERÁRNÍ REŠERŠE	4
2.1 Charakteristika bank a jejich činnost.....	4
2.1.1 Podmínky pro zřízení zahraniční banky.....	4
2.1.2 Základní funkce bank.....	5
2.1.3 Volné peníze, obchodování s penězi, finanční investor, finanční trh, přímé a nepřímé investování.....	6
2.2 Bankovní systém a formy jeho uspořádání	8
2.2.1 Jednostupňový a dvoustupňový bankovní systém.....	8
2.2.2 Univerzální, oddělený a smíšený bankovní systém.....	9
2.3 Úvěrové obchody.....	10
2.4 Rizika podnikání v bankovníctví.....	10
2.4.1 Klasifikace bankovních rizik.....	11
2.4.2 Některé druhy rizika a bankovní sektor	12
2.4.2.1 Riziko likvidity	12
2.4.2.2 Úrokové riziko	13
2.4.2.3 Úvěrové riziko	14
2.4.2.4 Kapitálové riziko.....	19
2.4.2.5 Provozní riziko.....	20
2.4.2.6 Tržní riziko	20
2.4.3 Management některých bankovních rizik	20
2.4.4 Řízení bankovních rizik a cíle tvorby portfolio cenných papírů.....	22
2.4.5 Řízení rizik mimobilančního bankovníctví.....	22
3 METODIKA A CÍL.....	23
3.1 Metodický postup	24
4 PRAKTICKÁ ČÁST	25
4.1 Charakteristika Oberbank AG	25
4.2 Kreditní (úvěrové) riziko.....	28
4.2.1 Kategorizace pohledávek v Oberbank AG	28
4.2.2 Vývoj ohrožených a sledovaných pohledávek	33
4.2.3 Vývoj pohledávek za klienty – řetězové indexy.....	37
4.2.4 Vývoj pohledávek za klienty – bazické indexy	39
4.2.5 Ukazatel klientských úvěrů a vkladů	41
4.3 Riziko likvidity.....	45
4.3.1 Riziko likvidity z hlediska splatnosti aktiv a pasiv.....	45
4.3.2 Riziko likvidity – finanční analýza	53
4.3.2.1 Běžná likvidita a pohotová likvidita.....	53
4.3.2.2 Okamžitá likvidita.....	56
4.4 Úrokové riziko – GAP analýza.....	60
4.5 Měnové riziko.....	63
5 SHRUTÍ A ZÁVĚR.....	64
6 SUMMARY	68

Seznam tabulek a obrázků

Seznam příloh a přílohy

1 ÚVOD

Banky jsou ve své podstatě podnikatelské subjekty, které mají ovšem ve srovnání s podniky v jiných odvětvích ekonomiky řadu specifických rysů, vyplývajících z jejich podstaty jako „obchodníků se svěřenými penězi“ a projevujících se v jejich postavení a celkovém významu v ekonomice.

Bankovní operace se člení na aktivní, pasivní a neutrální. Mezi aktivní operace patří například poskytování úvěrů fyzickým osobám a právnickým osobám. Aktivními operacemi si banky vytvářejí vlastní bankovní kapitál. Za pasivní operace bank je považováno především přijímání peněžních prostředků od fyzických a právnických osob. Banky si tak vytvářejí cizí bankovní kapitál. Neutrálními operacemi si banky vytvářejí dodatečné výnosy. Mezi neutrální operace lze považovat například směnářskou činnost bank.

Bankovní systém České republiky byl do roku 1990 jednoúrovňový s výrazným monopolem Státní banky československé. Nyní je v České republice zaveden systém dvouúrovňový. Tento systém se skládá z České národní banky a ostatních obchodních bank. Cílem České národní banky není maximalizace zisku. Česká národní banka provádí společně s vládou monetární politiku (peněžní, úvěrová). Monetární politika má za konečný cíl ovlivňovat zaměstnanost, cenovou stabilitu země a stabilní ekonomický růst. Bezprostřední cíle monetární politiky jsou ovlivňování úrokové míry, kurzu a množství peněz v oběhu a vytváří prostředí pro dobré fungování komerčních bank.

Podnikání v bankovníctví je jako každé jiné podnikání ohroženo určitými riziky. Základním účelem podnikání v bankovníctví je vést banku s ohledem na maximalizaci její hodnoty pro akcionáře v podmínkách rizika. Riziko můžeme definovat jako nejistotu přesně stanovit budoucí výsledek ať už v negativním, nebo pozitivním smyslu slova. Rizika v bankovníctví ohrožují rentabilitu bank, likviditu bank a důvěru klientů. Přijetí a měření rizika je kontrolní aktivitou každé banky. Správná identifikace konkrétního rizika a jeho rozsahu se promítne i do výsledku hospodaření bank.

Protože jsem považovala podnikání bank za zajímavé, rozhodla jsem se vypracovat bakalářskou práci na téma „ Vývoj bankovních rizik v bance Oberbank AG ČR“. Od Oberbank AG v Českých Budějovicích jsem obdržela data, která posloužila k vyhodnocení vývoje rizik v Oberbank AG.

Cílem této bakalářské práce je porovnání bankovních rizik, s cílem vyvodit závěry pro případnou nápravu zjištěné skutečnosti. Tato práce je zaměřena zejména na riziko kreditní, likvidity, úrokové a měnové. Všechna rizika jsou posuzována v časové řadě. Tato práce je zaměřena na roky, u kterých byly k dispozici údaje z jednotlivých zpráv auditora a účetních závěrek (2004, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010). V první řadě bylo podrobena analýze riziko úvěrové, které je považováno autory odborných publikací i odborníky z praxe za nejvýznamnější. Také v Oberbank AG, která je v této práci analyzována, se tomuto riziku věnují nejvíce. Toto riziko plyne z možnosti nesplnění závazků klientů vůči bance.

Kreditní riziko je nejen rizikem pro všechny banky ale i pro klienty. Klient, který neodhadne výši úvěru, se dostává do finančních potíží. Tyto finanční potíže mohou dostat dlužníka do platební neschopnosti a případně až do exekuce.

Dalším rizikem, které v této práci bylo analyzováno, se nazývá riziko likvidity. Likvidita je důležitá nejen v bankovníctví ale i v jiných podnikatelských subjektech. Likvidní riziko v bankovníctví definujeme jako riziko, kdy banka nebude mít dostatek volných finančních prostředků na krytí svých závazků.

Úvěrové riziko vyplývá z pohybu úrokových sazeb na trhu. Posledním rizikem je riziko měnové. U tohoto rizika je sledována pouze čistá devizová pozice Oberbank AG.

V závěru této práce je vyhodnocení jednotlivých druhů rizik v Oberbance AG a také vyvození závěrů pro nápravu zjištěné skutečnosti.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Charakteristika bank a jejich činnost

Banky mají ve většině zemí velice významnou pozici. Jednoduše můžeme banku definovat jako finanční instituci, která maximalizuje svůj zisk tak, že nabízí úvěry. Na jedné straně přijímá depozita a emituje cenné papíry, na straně druhé poskytuje úvěry. Z toho vyplývá, že největší zisk mají banky z úroků a poplatků, které plynou z poskytnutých úvěrů po odečtení úroků zaplacených za depozita a ostatních nákladů. Jedná se o velice jednoduchou definici, přesto velice výstižnou [5].

Banky můžeme charakterizovat jako podnikatelské subjekty, které mají na rozdíl od ostatních podniků řadu specifických znaků. V bankovníctví platí odlišná pravidla, cíle bank jsou však stejné, jako v podnikatelské sféře. Zákon o bankovníctví uvádí čtyři základní podmínky, aby se daný subjekt mohl stát bankou. Za podmínky považujeme založení bank jako akciových společností se sídlem v České republice, které přijímají vklady od veřejnosti, poskytují úvěry a mají povolení působit jako banka [5].

2.1.1 Podmínky pro zřízení zahraniční banky

Jestliže si zahraniční banka chce zřídit pobočku v České republice, musí předložit žádost České národní bance, které povolení schvaluje po dohodě s Ministerstvem financí. Dokument obsahuje tyto náležitosti:

- souhrn činností, které zamýšlí banka vykonávat a časový harmonogram jejich zavádění, předpokládaného objemu, obchodní plán pro tyto plánované činnosti na první 3 roky, strategii a jejich rozvíjení s uvedením, jak se promítnou v rozvaze a výkazu zisku a ztrát.
- informace o organizaci pobočky a organizaci a postavení vnitřního kontrolního systému, uplatňovaného v rámci banky a pobočky
- jména vedoucích pracovníků pobočky včetně obdobných údajů, jaké byly uvedeny v případě základní banky.
- doplňující dokumenty např.: systém pojištění depozit s vyjádřením, zda se vztahuje i na pobočku v České republice, působnosti a odpovědnost orgánů bankovního dohledu včetně regulačních postupů vůči bankám [10].

2.1.2 Základní funkce bank

V centrálně plánované ekonomice byla funkce bank značně deformovaná. Hlavní činnosti bank, bylo profinancování hmotně stanovených úkolů plánu. V moderní tržní ekonomice mají však banky celou řadu různých funkcí. Mezi základní funkce bank můžeme zařadit finanční zprostředkování, emisi bezhotovostních peněz, provádění bezhotovostního platebního styku [1].

Finanční zprostředkování

Finanční zprostředkování probíhá na ziskovém principu, jde o snahu umístit kapitál tam, kde bude jeho finanční zhodnocení největší. Banky při finančním zprostředkování provádí transformaci kapitálu. Pod pojmem transformace kapitálu rozumíme přelévání peněz od věřitelů, k dlužníkům v jiných formách a v jiných charakteristikách. Rozeznáváme čtyři druhy transformací. Kvantitativní denominační transformace, časová transformace, teritoriální transformace, transformace z hlediska obchodovatelnosti, transformace z hlediska úvěrového rizika a měnová transformace.

Kvantitativní, jinými slovy denominační transformace spočívá v tom, že banky například přijímají vklady po malých částkách od jednotlivých subjektů, a z těchto vkladů potom poskytnou jeden velký úvěr jinému subjektu. Tato transformace probíhá i opačně.

Časová transformace označována také jako transformace z hlediska doby splatnosti spočívá v tom, že banky získávají zdroje s jinou dobou splatnosti, než jaká je splatnost jejich aktiv. Další transformací je teritoriální transformace. Banky získávají zdroje na jiném místě, než umísťují aktiva. Transformace z hlediska obchodovatelnosti se uskutečňuje tak, že banky proti sekundárně neobchodovatelným, relativně málo likvidním aktivům, emitují sekundárně obchodovatelné, často velmi likvidní produkty. Z rozdílného úvěrového rizika bankovních aktiv a pasiv vyplývá transformace z hlediska úvěrového rizika. Poslední transformací je transformace měnová, banky získávají zdroje v jiné měně, než v jaké jsou denominována aktiva, do kterých tyto zdroje umísťují [1].

Emise bezhotovostních peněz

Hotovostní peníze u nás může emitovat pouze Česká národní banka. Peníze v podobě zápisů na bankovních účtech však mohou emitovat i obchodní banky [1].

Provádění platebního styku

Jednou ze základních podmínek efektivně fungující tržní ekonomiky je rychlé, bezpečné a levné provádění platebního styku. Banky nejsou jedinými subjekty, které platební styk zprostředkují, přesto jejich význam je dnes ve vyspělých zemích dominantní. Bezhotovostní platby v dnešní době převládají, proto banky mají vhodné podmínky k provádění platebního styku. Jestliže je realizace platebních operací přesná, rychlá a spolehlivá, pak je pro banky jak konkurenční výhodou, tak plní makroekonomické funkce jako finanční zprostředkovatel [6].

2.1.3 Volné peníze, obchodování s penězi, finanční investor, finanční trh, přímé a nepřímé investování

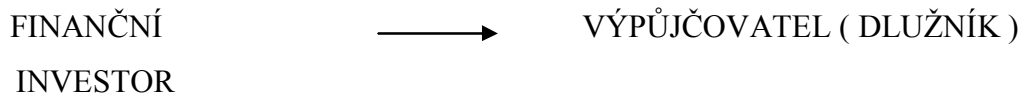
Téměř všechny subjekty na trhu disponují s volnými penězi. Pod pojmem subjekty rozumíme občany, podniky, stát, ostatní organizace a instituce. Občan si ponechá určitou část platu na opakující se platby a závazky, další část si ponechá jako úspory. Podnik z části peněz zaplatí dodavatelům, zaměstnancům a jiným organizacím, zbylé peníze si většinou ponechá také jako úspory. Z těchto úspor poté realizuje investiční záměr. Rovněž stát a ostatní organizace a instituce disponují s určitými peněžními prostředky na výdaje, které se v budoucnosti objeví.

Peníze tedy můžeme rozdělit na platební rezervy a úspory. Platební rezervy jsou peníze, které slouží k úhradě pravidelných plateb. Zbylé peníze, které si subjekty ponechají určitou dobu, kdy je mohou postrádat, jsou úspory.

Majitelé peněz se snaží své volné prostředky (úspory) bezpečně uložit a současně zhodnotit. V tržním prostředí se peníze stávají předmětem obchodování. Obchodování s volnými peněžními prostředky probíhá prostřednictvím finančního trhu. Na finančním trhu se setkávají jakýkoliv investor s kýmkoliv. Například zemědělec prodá mléko mlékárnám, mlékárny velkoobchodu. Žádný z nich se však neseťká s výrobcem hudebních nástrojů. Na finančním trhu je takové setkání možné. Subjekt, disponující s volnými peněžními prostředky se může nazývat finančním investorem, půjčovatelem, věřitelem. Ten prodává své peníze dlužníkovi neboli vypůjčovateli. Investor nabídne své peníze dlužníkovi, který mu nabídne nejvyšší úrok očištěný o riziko. Čím vyšší je riziko z půjčky, tím vyšší je i úrok. Tímto dochází tedy ke zhodnocení investic na trhu. Financování můžeme rozlišovat na přímé a nepřímé.

Obrázek 1: Financování přímé

Financování přímé:

Zdroj: Revanda, Z. Centrální bankovníctví

Při finančním investování přímém probíhá obchodování s volnými peněžními prostředky pouze mezi 2 subjekty. Finančním investorem (věřitelem) a výpůjčovatelem (dlužníkem). Není zde tedy žádný prostředník. Výhodou může být vyšší úrok pro investora a nižší úrok z dluhu pro dlužníka. Investor se tedy nemusí dělit o úrok s prostředníkem. Odpadají rovněž i výlohy za zprostředkování. Za nevýhodu přímého investování můžeme považovat vyšší riziko z této půjčky pro investora i dlužníka. Přímé financování má bohužel v praxi řadu omezení a nedostatků.

Obrázek 2: Financování nepřímé

Financování nepřímé:

Zdroj: Revanda, Z. Centrální bankovníctví

Na finančním trhu se uskutečňuje převážná část obchodů pomocí prostředníků. Například podnikatel společnosti Pekárna a. s. má k dispozici 1000000 Kč a nebude tuto částku potřebovat 3 roky. V praxi by však tento podnikatel velmi obtížně hledal dlužníka, který potřebuje půjčit 1000000 korun a splatí půjčku do tří let. Proto využije nepřímé financování. Nepřímé financování zahrnuje tři subjekty, finančního investora (ten, kdo peníze půjčuje), prostředníka (většinou banky a jiné finanční společnosti) a vypůjčovatel (ten, kdo si peníze půjčuje).

Základní funkce finančních zprostředkovatelů je transformace peněz a kapitálu, redukce transakčních nákladů, monitorování bonity dlužníka, racionalizace platebního systému.

1. Transformace peněz a kapitálu

Finanční zprostředkovatelé transformují získané peněžní prostředky a dále je poskytují dlužníkovi ve zcela jiné formě, s jinými charakteristikami.

2. Redukce transakčních nákladů

Nejvyšší transakční náklady vznikají při hledání deficitních a přebytkových jednotek. Pro přebytkovou jednotku (například drobného střadatele) by bylo velice nákladné a nevýhodné, aby si sám vyhledával informace o různých dlužnících. Pro deficitní jednotku (například drobného podnikatele) by bylo zase nevýhodné hledat vhodného investora. Prostředník pomáhá na trhu k nalezení vhodných přebytkových a deficitních jednotek, s co nejnižšími transakčními náklady.

3. Monitorování bonity dlužníků a informační servis

Finanční zprostředkovatelé monitorují průběžně situaci deficitních a přebytkových subjektů. Dobrá investice je podmíněna dlouhodobou znalostí dlužníků

4. Racionalizace platebního styku

Banky hrají nezastupitelnou roli při fungování platebního systému dané země. Jsou schopny provádět rychle a bezpečně platební transakce v obrovských objemech prakticky po celém světě.

Nevýhodou nepřímého financování je nižší výnos z půjčky pro investora a vyšší úrok pro výpůjčovatele. Za výhodu můžeme považovat větší jistotu pro investora i dlužníka.

Banky jsou v jistém smyslu podniky, které od široké veřejnosti nakupují peníze (vklady) a takto získané peníze znovu investují prostřednictvím půjček [7].

2. 2 Bankovní systém a formy jeho uspořádání

2.2.1 Jednostupňový a dvoustupňový bankovní systém

Bankovní systém může být v různých zemích různý. Bankovní systém obvykle dělíme na jednostupňový a dvoustupňový systém. V dvoustupňovém bankovním systému je oddělena centrální banka, která plní makroekonomické funkce od ostatních komerčních bank, které plní funkci mikroekonomickou. Ve většině vyspělých zemí funguje dvoustupňový bankovní systém. V České republice funguje dvoustupňový bankovní systém a centrální bankou je ČNB. Jednostupňový systém je historickým předchůdcem dvoustupňového systému. V tomto systému neexistují centrální banky a veškeré činnosti jsou prováděny obchodními bankami [7].

„Česká národní banka je ústřední bankou České republiky a orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem. Hlavním cílem činnosti České národní banky je péče o cenovou stabilitu. Pokud tím není dotčen její hlavní cíl, Česká národní banka podporuje

obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu. Česká národní banka jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství. [11] „

V souladu se svým hlavním cílem ČNB určuje:

- měnovou politiku
- vykonává dohled nad osobami působícími na finančním trhu
- řídí peněžní oběh, platební styk, zúčtování bank
- vydává hotovostní peníze a bankovky

[11].

ČNB vykonává dohled nad bankami, pobočkami zahraničních bank, spořitelny a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz atd.

[11].

2.2.2 Univerzální, oddělený a smíšený bankovní systém

Dalším členěním bankovního systému je systém univerzálního, odděleného a smíšeného bankovníctví. Tento systém se člení podle oprávnění bank k provádění investičních bankovních obchodů a klasických obchodů komerčního bankovníctví.

Model univerzálního bankovníctví je založen tak, že banky mohou poskytovat celou škálu bankovních produktů. V praxi to znamená, že poskytují klasické produkty komerčního bankovníctví a produkty investičního bankovníctví.

Model odděleného bankovníctví je založen na striktním oddělení bankovníctví komerčního a investičního. Postupem času docházelo ke stírání hranic mezi komerčním a investičním bankovníctví.

V modelu smíšeném dochází k oddělení komerčního a investičního bankovníctví, nicméně hranice nejsou tak přísné [7].

2.3 Úvěrové obchody

Pro úvěrové obchody je charakteristické uvedením kapitálu do pohybu, který by jinak ležel ladem. Tím, že úvěrové obchody uvádí kapitál do pohybu, podporují hospodářskou produktivitu a zároveň jsou nutným předpokladem moderní průmyslové výroby [9]. Úvěr je definován jako zapůjčení peněžního kapitálu: „*přenechání hospodářského práva disponovat kapitálem oproti závazku vrátit později zapůjčený kapitál majiteli a vyplatit mu jistou peněžní částku (úrok), která je odměnou za zapůjčení.* [9]“

2.4 Rizika podnikání v bankovníctví

Při provádění obchodů jsou banky vystaveny řadě různých rizik. Riziko představuje určitý stupeň nejistoty, zda nastane nebo nenastane předpokládaný či očekávaný jev. Jeho objektivním měřítkem jsou statistické metody, ukazatelé rozptylu a směrodatné odchylky.

Banky jsou vystavovány při provádění obchodů řadě různých rizik. Mezi základní podmínky efektivní činnosti bank patří správná identifikace, měření a řízení rizik.

V souvislosti se změnami v aktivitách bank a se změnami v organizační struktuře bank vzniká mnoho rizikových faktorů, které bankovní činnosti ovlivňují. Banky se také v poslední době zaměřují na aktivity, které nejsou uvedeny v bilancích, například vydávání záruk. S rozvojem nových služeb a produktů vznikají současně nová rizika. Na druhou stranu vznikají i možnosti, jak se zabezpečit proti případné ztrátě. Ocenění rizika je v posledních letech mnohem těžší. Na ocenění rizik bank se však soustřeďuje pozornost jak odborné veřejnosti, tak i bankovního dohledu. Kromě specifických rizik je s bankovním podnikáním spojena celá řada jiných rizik, která jsou stejná jako v jiných podnikatelských odvětvích. Mezi tato rizika řadíme například živelné pohromy (požár, povodeň), loupež, defraudace zaměstnanců.

Postoje k riziku jsou ovlivňovány stupněm pravděpodobnosti, kvantitativním rozsahem daného jevu i vztahem subjektu k riziku. Banka, stejně jako jiní podnikatelé,

musí na základě své činnosti realizovat zisk jako přebytek výnosů nad náklady. Výnos je s rizikem bankovního podnikání spojen přímo úměrně, to znamená, že čím vyšší riziko banka podstupuje, tím vyšší je očekávaný výnos. U nás se částečně banky zabývají měřením rizik podle metodiky ČNB, částečně ale také vlastními metodami (behaviorální skoring).

U rizik měříme jednak velikost škody a jednak pravděpodobnost. Poté, co je riziko identifikováno a ohodnoceno musí následovat opatření na jeho vyloučení nebo alespoň zmírnění možných následků [14].

2.4.1 Klasifikace bankovní rizik

Klasifikace bankovních rizik je velice různorodá. Různorodé jsou i systémy regulace, dohledu a posuzování rizik. Většinou rizika rozlišuje na:

-kvantifikovatelná a nekvantifikovatelná

-zajistitelná a nezajistitelná

-systémová a jedinečná,

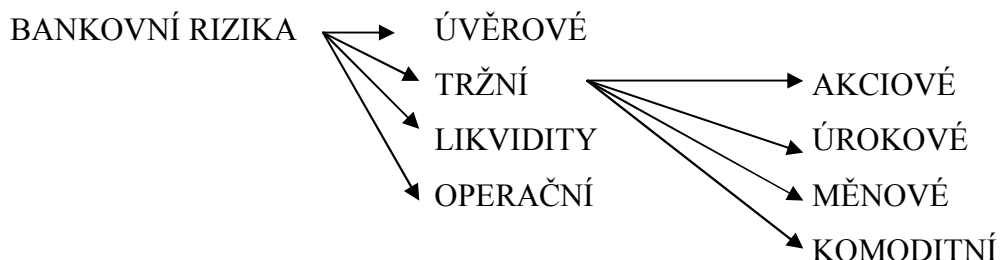
-úvěrové, úrokové, tržní, likvidity, provozní, devizové..(Bessis, j., 2003)

-likvidity, úrokové, úvěrové, kapitálové a provozní (Johnson, F.P., Johnson, R. D., 1989)...

[5]

Za další klasifikaci můžeme považovat například následující členění.

Obrázek 3: Členění bankovních rizik

Zdroj: Půlpánová, S. Komerční bankovníctví v České republice

2.4.2 Některé druhy rizika a bankovní sektor

2.4.2.1 Riziko likvidity

Riziko likvidity můžeme definovat jako situaci, kdy banka nebude schopna pokrýt všechny své splatné závazky, protože nemá dostatek finančních prostředků.

Likvidní gap se nejčastěji používá k měření likvidní situace banky. Je to obdoba gapové analýzy, kterou také využíváme pro měření úrokového rizika. Likvidní gap je povinná součást výroční zprávy. **V praxi ale nemůžeme jen s pomocí této metody řídit likviditu v bance.** Důvody jsou následující. Tato metoda je příliš statická a někdy zkresluje reálnou situaci. Banka má ve svém portfoliu produkty, u kterých není definována splatnost. Jsou to především vklady na běžných účtech. To znamená, že klient kdykoliv může požadovat svou hotovost. Banky povinností je, tyto prostředky mu okamžitě vyplatit.

Z tohoto důvodu zpracovávají banky různé modifikace své likvidní situace. Nevycházejí jen z rozdělení jednotlivých položek bilance podle skutečné zbytkové splatnosti. Ukazatelé likvidity mohou být používány k měření likvidní situace banky. **Většinou jsou založeny na poměru splatných aktiv a splatných pasiv v určitém časovém horizontu.** To znamená, že likviditu můžeme rozdělit na krátkodobou, střednědobou a dlouhodobou [2].

Řízení likvidity jako důsledek regulačních zásahů

Podmínkou pro existenci banky je, aby se banka sama starala o svou likviditu. Pomocí svých nástrojů a pravidel, také centrální banka reguluje určitou minimální likviditu. K tomuto účelu jsou využívány **zejména povinné minimální rezervy a pravidla likvidity.** Minimální výši likvidních prostředků určují povinné minimální rezervy. Určení závazných relací mezi vybranými položkami aktiv a pasiv bilance banky udávají pravidla likvidity [1].

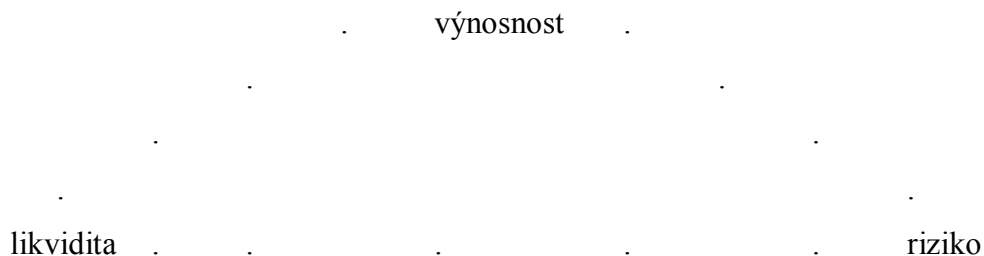
Důvěra v banku

„Teze: Celý finanční systém je založen na důvěře a na ničem jiném. Již často se potvrdilo, že když dochází ke ztrátě důvěry, dojde k ní velice rychle.“

L. Viliam Seidman

Nižší výnosy mají likvidní aktiva. Magický trojúhelník nás vede k zamyšlení optimalizace vztahu mezi likviditou a ziskovostí.

Obrázek 4: Magický trojúhelník

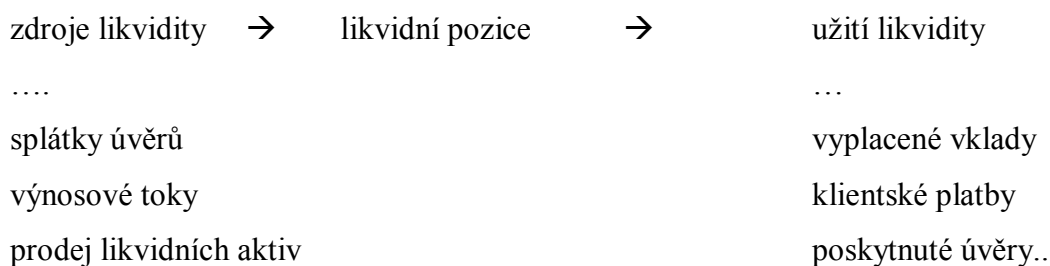
Zdroj: Mejstřík, Pečená, Teplý, Základní principy bankovníctví

Z nestabilních typů pasiv jako jsou vklady, získávají banky cizí kapitál ke svému financování. To má za příčinu většího rizika rychlého vybírání vkladů tzv. run na banku [3].

Likvidní pozice a čistý peněžní tok

Likvidní pozice- přebytek nebo nedostatek zdrojů v rámci stanoveného časového pásma.

Obrázek 5: Likvidní pozice a čistý peněžní tok

Zdroj: Půlpánová, S. Komerční bankovníctví v České republice

2.4.2.2 Úrokové riziko

Úrokové riziko je definováno jako proměnlivost výnosů nebo kapitálu banky, způsobenou změnami tržních úrokových sazeb. Můžeme ho považovat za jednu z forem

tržního rizika. Banka může omezit úrokové riziko poskytováním úvěrů, nebo-li vytvářením aktiv citlivých na změny úrokových sazeb v případě, že její zdroje jsou citlivé na změny úrokových sazeb. Dalším způsobem jak minimalizovat úrokové riziko je zajištění pomocí

finančních derivátů. Úrokové riziko můžeme měřit pomocí celé řady ukazatelů. Tyto ukazatele jsou většinou založeny na koncepci gap analýzy a durace gap [5].

2.4.2.3 Úvěrové riziko

„Smlouvou o úvěru se zavazuje věřitel, že na požádání dlužníka poskytne v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a dlužník se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.[12]“

Proměnlivost výnosů, které vyplývají z úvěrových aktivit banky, způsobují úvěrové riziko. Protistrana nebude schopna nebo ochotna včas dostát svým závazkům s bankou. Praxe ukazuje, že takovými nesolventními dlužníky mohou být firmy, jiné banky, finanční instituce a také vlády a obce [5].

Zajištění úvěrů

Zajištění úvěrů je v praxi stejně jako v ekonomické teorii velice komplikované a zároveň odráží informační asymetrii mezi dlužníkem a věřitelem. Banky a ostatní finanční instituce často nemají dostatek kvalitních informací. Banky a ostatní finanční instituce užívají celou řadu postupů jako například prověřování a monitorování klientů, vytváření dlouhodobých klientských vztahů, přísliby úvěru, zajištění atd. Z teoretického hlediska vycházíme z toho, že dlužníci s nízkým úvěrovým rizikem chtějí úvěr splatit včas a v plné výši, jsou tedy ochotni nabídnout kvalitní zajištění s vyšší hodnotou. Toto úročení jim samozřejmě přináší i nižší úrokovou sazbu. Dlužníci, u kterých je vysoké úvěrové riziko, nabízejí co nejmenší úvěrové zajištění. Tito dlužníci nepředpokládají splacení úvěru, nemotivuje je tedy ani nižší úrok. Tento způsob se však objevuje pouze v ekonomické teorii.

V podnikatelské sféře se odvíjí zajištění dluhu podle rizikovosti projektu. Čím je projekt rizikovější, tím větší riziko sebou nese a žádá si tedy i kvalitnější zajištění.

Nekvalitní řízení bank, nebo-li řízení úvěrového rizika je považováno za jednu z příčin bankovních krizí. **V období hospodářského růstu přistupují banky většinou k posuzování úvěrového rizika méně obezřetně.** To má za následek horší kvalitu úvěrového portfolia. Ta se v období hospodářského poklesu **objeví zvýšeným podílem klasifikovaných úvěrů na celkových úvěrech** [1].

Zajištění úvěrů můžeme definovat jako veškerá opatření prováděná bankou k vyloučení nebo minimalizaci rizika, které je spojeno s poskytnutím úvěru. Za nejdůležitější nástroje používané k zajištění úvěrů řadíme prověrku úvěrové způsobilosti (bonitu klienta), limitování výše úvěrů pro jednotlivé klienty, diverzifikace rizika prostřednictvím úvěrů, kontrola úvěrového subjektu a objektu a úvěrové zajištění. Úvěrové zajištění dává bance možnost uspokojit svoje pohledávky realizací sjednaných záruk, pokud klient nesplní své závazky. Úvěrové zajištění se nejčastěji rozlišuje podle povahy /formy/ zajištění a podle svázanosti zajištění se zajišťovanou pohledávkou. Podle povahy zajištění můžeme rozlišovat zajištění osobní a věcné. U osobního zajištění bance ručí za pohledávku ještě třetí osoba. U věcného zajištění dává klient bance právo na určité majetkové hodnoty. Pokud členíme úvěrové zajištění podle svázanosti zajištění zajišťovanou pohledávkou, rozlišujeme toto členění ještě na akcesorické a abstraktní.

Při akcesorickém zajištění je zajištění těsně a nerozlučně spojeno se zajišťovanou pohledávkou. Zanikne-li pohledávka, zanikne i zajištění. U abstraktního zajištění právo nezávislé od zajišťované pohledávky[1].

Ručení

Ručení definujeme jako jednostranné písemné prohlášení právnické nebo fyzické osoby- ručitele, že uspokojí určitou pohledávku, pokud tak neučiní dlužník. Ručení chápeme jako zajišťovací vztah mezi věřitelem a třetí osobou ručitelem. Jestli-že ručitelovo plnění přichází tehdy, když dlužník nesplnil závazek, v době přiměřené poté co k tomu byl vyzván bankou, hovoříme o subsidiaritě [1].

Náležitosti a způsob využití vychází z právní úpravy v obchodním zákoníku (§303 až §312) bez ohledu na to, zda je ručitel fyzická nebo právnická osoba [12].

Ručení vzniká na základě jednostranného písemného prohlášení ručitele vůči bance jako věřiteli. Ke vzniku ručení není zapotřebí dlužníkův ani věřitelův souhlas. Z prohlášení musí být jasné, za jaké závazky dlužníka se ručitel zavazuje. Ručitel dále nemusí uvádět, do jaké výše ručí, přesto je to vhodné. Ručením můžeme zajistit závazek

celý, nebo jen jeho část. V praxi se využívají různé formy ručení. Jsou to tyto formy: spoluručení, částečné ručení, následné ručení a zpětné ručení. Jestliže za jeden závazek ručí více ručitelů a každý z nich ručí za celý závazek, mluvíme o spoluručení. U částečného ručení ručí více ručitelů za určitý závazek bance, ale jen za smluvně vymezenou část závazku. Následné ručení znamená, že kromě hlavního ručitele, existuje ještě další následný ručitel, který ručí bance za hlavního ručitele. Zpětné ručení je založeno na tom, že hlavnímu ručiteli, ručícímu za závazek dlužníka bance, současně ručí zpětný ručitel dlužníka [1].

Bankovní záruka

Jakákoliv bankovní záruka může sloužit jako zajištění úvěrů. V tuzemských úvěrových vztazích nemají bankovní záruky větší význam. U nás poskytuje bankovní záruky Českomoravská záruční a rozvojová banka. V současné době poskytuje záruky za investiční úvěry, záruky za provozní úvěry a záruky za leasing [1].

Depotní směnka

Depotní směnku charakterizujeme jako finanční směnku, kterou vystavuje příjemce úvěru ve prospěch banky. Depotní směnka není platební či úvěrový instrument. Depotní směnka je pouze zajišťovací instrument. Může být vlastní nebo cizí [1].

Další formy osobního zajištění

Mezi další nejdůležitější formy osobního zajištění můžeme zařadit převzetí dluhu a přistoupení k závazku, smluvní pokuta, dohoda o srážkách ze mzdy a ochranná prohlášení dlužníka.

Převzetí dluhu znamená, že třetí osoba se dohodne s dlužníkem, že převezme jeho dluh a nastoupí na jeho místo. K tomu musí věřitel dát souhlas. Může se tak stát bez dohody s dlužníkem na základě smlouvy s věřitelem, poté se stane třetí osoba dlužníkem vedle původního dlužníka. Jestliže se třetí osoba dohodne písemně s věřitelem bez souhlasu dlužníka, že splní za dlužníka jeho závazek, mluvíme o přistoupení k závazku [1].

Smluvní pokuta slouží jako prostředek, který má za úkol donutit dlužníka splnit svůj závazek. Základní právní úpravu nalezneme v občanském zákoníku (§544 - §545) [12]. Smluvní pokuta musí být písemná a musí se určit výše pokuty, pokud zavázaná osoba neplní svoje povinnosti, musí pokutu zaplatit, dlužník musí plnit svoji povinnosti i po

zaplacení smluvní pokuty. Jestliže dlužník porušení povinnosti nezavinil, není povinen pokutu platit.

Dohoda o srážkách ze mzdy se používá zejména u spotřebních úvěrů. Srážky nemusejí být pouze ze mzdy, ale mohou být i z jiných příjmů dlužníků. Je to způsob, jak účinně zabezpečit splácení úvěru.

Za ochranná prohlášení dlužníka považujeme, jestliže se banky chrání určitými ujednáními s příjemcem úvěru. Ochranné prohlášení dlužníka existují v různých formách. Jsou to negativní prohlášení dlužníka, pozitivní prohlášení a „patronátní“ prohlášení [1].

Zástavní právo

Zástavní právo může vzniknout na základě písemné smlouvy, na základě schválené dědické dohody a ze zákona. Pokud není pohledávka řádně a včas splněna, banka se může domáhat uspokojení pohledávky ze zástavy. Je-li pohledávka zajištěna více samostatnými věcmi, může si banka vybrat kteroukoliv zástavu. Výkon zástavního práva můžeme realizovat mimosoudní cestou, soudní cestou a v rámci konkurzního řízení. Když dlužník prodá zástavu bez zapojení soudu, jen na základě dohody, mluvíme o realizaci zástavního práva mimosoudní cestou. Mimosoudní realizace zástavního práva se liší podle formy zástavy. Jiná mimosoudní realizace zástavního práva je u nemovitostí, movitých věcí a cenných papírů. Dalším způsobem je soudní cesta. Soudní cesta spočívá v nařízení výkonu rozhodnutí prodejem zástavy v dražbě. Věřitelé pohledávek mají nárok na oddělené uspokojení svých zajištěných pohledávek. Jedná se tedy o realizaci zástavního práva v rámci konkurzního řízení. Zástavní právo v praxi většinou zaniká zánikem pohledávky, zánikem zástavy, složením ceny zastavené věci, vzdáním se zástavního práva a uplynutím času. Může však zaniknout i jinými způsoby, jako například převzetím dluhu.

Zástava movitých věcí:

Jako zástavu můžeme použít movité věci, které jsou snadno zpeněžitelné, je u nich možnost fyzického předání, možnost jednoznačné specifikace a mají relativně stabilní hodnotu. Banka však movité věci k zajištění příliš nepoužívá. Obsluha movitých věcí je spojena s vysokými náklady. Může nastat problém s jejich likviditou apod. Jednou z nejlepších movitých zástav jsou drahé kovy.

Zástava nemovitostí:

Jednou z nejrozšiřovanějších zajišťovacích instrumentů je zástava nemovitostí. Slouží k zajištění všech druhů úvěrů. V praxi existují dvě formy hypotéka a abstraktní hypotekární dluh. Hypotéku definujeme jako zastavení nemovitosti ve prospěch banky. Jestli-že mluvíme o abstraktním hypotekárním dluhu, je to takové zajištění, které není spojeno s úvěrem banky, ale je zřízeno k zajištění více pohledávek.

Zástava cenných papírů:

Jednou z nejvyužívanějších metod je zástava cenných papírů. Mezi jejich hlavní výhody patří snadná převoditelnost, vysoká likvidita a snadné ocenění. Při zástavě cenných papírů je odlišná technika zastavení pro listinné cenné papíry a zaknihované cenné papíry. Nejčastějšími cennými papíry využívaných pro zástavu jsou akcie, dluhopisy, směny a dispoziční cenné papíry.

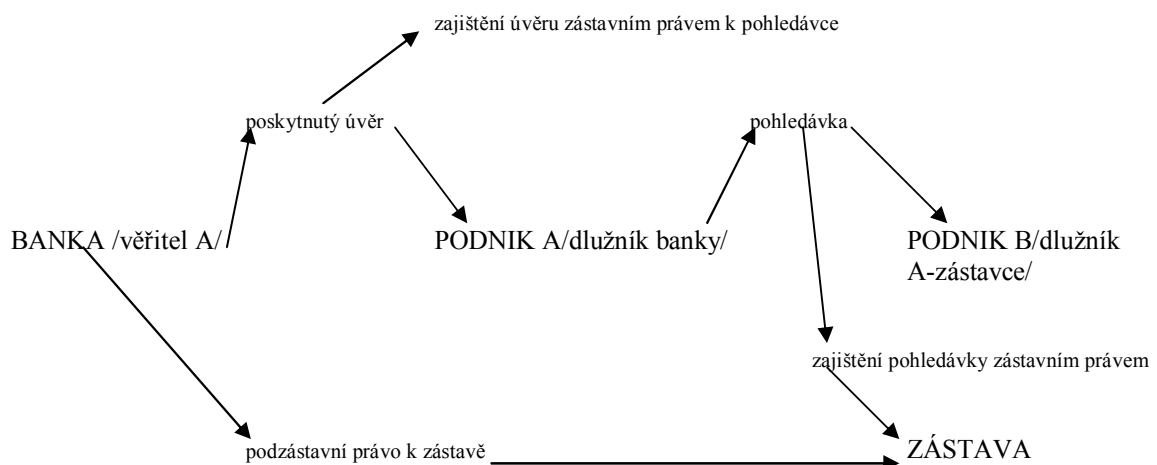
Zástava pohledávek:

Je-li předmětem plnění pohledávky věc, právo nebo jiná majetková hodnota, tak zákon zástavu pohledávky umožňuje. Bankovní účet nebo vkladní knížka přichází v úvahu jako nejkvalitněji zástava.

Zástava pohledávky zajištěné zástavním právem (právem podzástavním):

Podzástavní právo vzniká, je-li zastavovaná pohledávka zajištěna zástavním právem.

Obrázek 5: Zástavní právo

Zdroj: Dvořák, P. Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty

Zadržovací retenční právo

Vzniká na základě jednostranného úkonu věřitele. Věřitel má právo na uspokojení své pohledávky pouze cestou soudního rozhodnutí. Zaniknout může uspokojením zajištěné pohledávky nebo poskytnutím dostatečné jistoty věřiteli jiným vhodným způsobem zajištění jeho pohledávky. Zadržovací právo se vztahuje pouze k movité věci [1].

Postoupení pohledávek

Postoupení pohledávky (cesi) definujeme jako změnu v osobě věřitele pohledávky. Pohledávku převedeme na nového věřitele. Nelze postoupit pohledávku, které zaniká nejpozději smrtí věřitele, jejíž obsah by se změnou věřitele změnil, pokud nemůže být postižena výkonem rozhodnutí a jestliže by postoupení odporovalo dohodě s dlužníkem. Cese může být tichá nebo veřejná. Toto členění záleží na tom, zda je cese dlužníkovi postupitele oznámena či nikoliv. Další členění může být individuální, krycí a globální. Záleží na způsobu a rozsahu postoupení pohledávky [1].

Zajišťovací převod práva

V bankovní praxi se nejčastěji objevuje převod vlastnického práva, ale může se jednat o jakékoliv převoditelné právo dlužníka. Zajišťovací právo se používá obdobně jako u práva zástavního. Podstatný rozdíl mezi převodem zajišťovacího a zástavního práva spočívá v tom, že u zástavního práva se nemění majitel, u převodu práva se novým majitelem stává banka. Zajišťovací právo vzniká na základě písemné smlouvy, uzavřené mezi bankou a dlužníkem. Smlouva obsahuje závazek dlužníka převést určité převoditelné právo na banku jako zajištění úvěru a úpravu zpětného převodu práva na dlužníka po splnění jeho závazku. Banka může uspokojit svoji pohledávku z převedeného práva v případě, že dlužník neplní své závazky [1].

2.4.2.4 Kapitálové riziko

Je nazýváno také rizikem solventnosti. Je to riziko úpadku banky, toto riziko nesou zejména akcionáři banky [5].

2.4.2.5 Provozní riziko

Provoznímu riziku je v posledních letech věnována mimořádná pozornost. Řízení provozního rizika není stále ještě na rozdíl například od úvěrového rizika rozvinuté. Řízení provozního rizika je odlišné od řízení jiných druhů rizik. Provozní riziko je nedílnou součástí provozu bank a nelze ho z něj vyloučit. U provozního rizika se obtížně rozlišují vnitřní a vnější příčiny [5].

2.4.2.6 Tržní riziko

Tržním rizikem rozumíme riziko ztráty vyplývající ze změn cen, kurzů a sazeb na finančních trzích. V posledních letech je nové spíše pojetí tržních rizik. Banky vycházejí z předpokladu, že řízení všech rizik je proces, zohledňující vnitřní a vnější faktory, měřitelné a neměřitelné aspekty rizik, reálné možnosti jejich řízení a náklady a výnosy vyplývající z rizik [5].

2.4.3 Management některých bankovních rizik

Management rizika likvidity

Pokud v bance nastanou problémy s likviditou, většinou nastanou tyto události. Banka na sebe bere velké úvěrové nebo devizové riziko. Další riziko, které na sebe banka bere, může být riziko úrokové sazby. Z toho vyplývá, že banka uvedená rizika nezvládne, tudíž vykáže nižší zisky. Klienti a akcionáři zjistí, že má banka problémy. Klienti přirozeně nechtějí poskytovat bance další vklady, aby banka tyto vklady získala, musí zvýšit úrokovou sazbu. Tím, že banka zaplatí vyšší úroky za vklady, klesají její čistý úrokový příjem a tedy i zisk. Klienti si poté začínají vybírat své vklady a banka musí začít rozprodávat svá aktiva. Jinak by totiž nebyla schopna plnit své platební závazky.

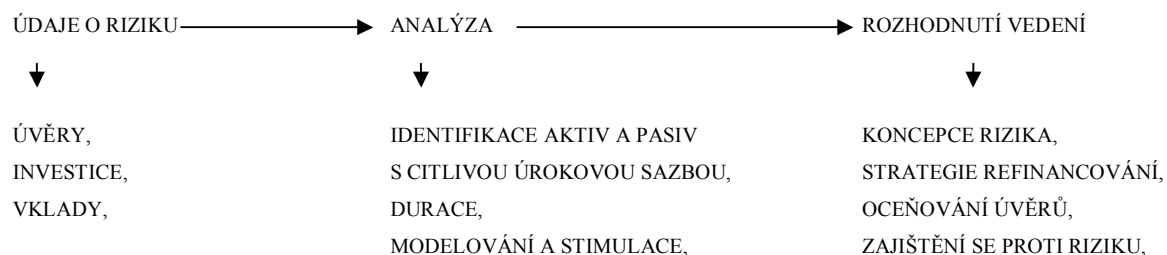
Aby si banka likviditu zajistila, musí v aktivech vlastnit přiměřenou část likvidních aktiv. Jsou to například hotovost na pobočkách banky a hotovost u jiných bank, státní cenné

papíry se splatností do jednoho roku, cenné papíry emitované centrální bankou splatné do jednoho roku, komunální cenné papíry splatné do jednoho roku atd.

Je to proces, který můžeme rozčlenit na následující složky. Jsou to údaje o riziku, analýza a proces rozhodování jako součást řízení.

Toto schéma popisuje proces managementu rizika úrokové sazby:

Obrázek 6: Proces managementu rizika úrokové sazby

Zdroj: Wilson, J. G. Management bankových aktiv a pasív

Při řízení rizika úrokových sazeb potřebuje banka určitou datovou základnu. Ta se získává především z účetního systému banky. I když jsou tyto údaje nezbytné, samy o sobě nestačí. Moderní bankovní management využívá k předcházení rizik modelování a simulace. Modelování umožňuje rámec pro měření současného rizika a zároveň nám hodnotí vliv budoucích akcí vedení a změn ve finančním prostředí. Simulaci můžeme definovat jako zohlednění všech hlavních činitelů, které podporují zohlednění [4].

Management devizového rizika

Devizové riziko charakterizujeme jako riziko pohybu bankovních zisků, následkem změny nepředvídaných změn devizových kurzů. Čím více jsou devizové kurzy nestabilní, tím více se banky devizovému riziku vystavují. Na banky působí devizové riziko, jestliže mají aktiva v cizích měnách a získávají prostředky emisí pasív v cizích měnách [4].

Management kapitálového rizika

Kapitál banky členíme na dvě vrstvy z hlediska členění na regulační kapitál a účetní kapitál. Kapitál první vrstvy je přibližně stejný s kapitálem v účetní evidenci. Kapitál druhé vrstvy je složen z úvěrových ztrát, dlouhodobého podřízeného dluhu a jiných hybridních typů dluhových nástrojů. V praxi je obsah vymezen ČNB [4].

2.4.4 Řízení bankovních rizik a cíle tvorby portfolio cenných papírů

Legislativa dané země definuje, jaké cenné papíry banky drží a zároveň jaké operace mohou provádět. Jedním z příkladů, jak banky utvářejí zisk na základě cenných papírů, je že za prodávané cenné papíry si účtují vyšší cenu, než je cena za kterou ji koupily. Banka sleduje tvorbou portfolio následující cíle. Jsou to bezpečnost, resp. uchování kapitálu, likviditu, výnosnost, rozložení úvěrového rizika a řízení rizika pohybu úrokové sazby. Mezi další čtyři základní rizika, souvisejících s portfoliem cenných papírů patří úvěrové riziko, riziko kupní síly, riziko pohybu úrokových sazeb a riziko likvidity [4].

2.4.5 Řízení rizik mimobilančního bankovníctví

Pod pojmem mimobilanční si můžeme představit obchody bank, které bance sice přinášejí výnosy ale podle pravidel je nelze zařadit mezi aktiva a pasiva banky. Mezi tyto obchody můžeme zařadit například úschovu cenných papírů v trezorech banky. Tyto činnosti banky většinou poskytují banky za bankovní poplatky. Potom tyto banky můžeme nazývat jako společnosti, které poskytují nebankovní služby. Rizika u mimobilančního bankovníctví jsou podobná jako u bilančního bankovníctví. Jsou to provozní riziko, riziko likvidity, riziko úrokové sazby a devizových kurzů a úvěrové riziko [4].

3 METODIKA A CÍL

Konkrétním cílem této bakalářské práce je porovnání bankovních rizik s cílem vyvodit závěry pro případnou nápravu zjištěné skutečnosti. Dále vysvětlit určité pojmy, které s problematikou bankovních rizik souvisí.

Dílčím cílem je zhodnotit jednotlivá rizika (úvěrové, likvidity, úrokové, měnové) v čase. Nejprve bylo analyzováno riziko úrokové (kreditní riziko). Vzhledem k tomu, že banky podnikají hlavně na základě půjčování a přijímání peněžních prostředků, je toto riziko velice důležité. V odborné literatuře tomuto riziku taktéž bývá věnován velký důraz. Ziskem pro banku jsou pak úroky z poskytnutých úvěrů a poplatky. Největší pozornost byla zaměřena na pohledávky a závazky ke klientům Oberbank AG. Pohledávky byly nejprve rozčleněny do jednotlivých kategorií z pohledu rizikovosti. Poté byly vyhodnoceny z hlediska rizika splacení ohrožených pohledávek. Pohledávky za klienty byly také porovnány pomocí řetězových a bazických indexů v jednotlivých letech. Na závěr této kapitoly byly analyzovány pohledávky a závazky vůči klientům Oberbank AG.

Riziko likvidity je další riziko, které je v této práci uvedeno. Toto riziko šlo vyhodnotit velmi obtížně, vzhledem k tomu, že v odborné literatuře nejsou doporučené hodnoty. Což znamená, že Oberbank AG je v ČR pouze pobočkou. Proto toto riziko bylo vyhodnoceno pomocí finanční analýzy.

Dalším rizikem v této práci je riziko úrokové. Úrokové riziko je vyhodnoceno pomocí GAP analýzy a celkových úrokově citlivých závazků Oberbank AG.

Posledním rizikem je riziko měnové. U měnového rizika byla analyzována čistá devizová pozice za jednotlivé roky na úrovni ČR.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, kterou doplňují tabulky a grafy, které slouží k přehlednosti a srozumitelnosti této bakalářské práce.

3.1 Metodický postup

První část

Vyhledávání odborných publikací a samostudium dané literatury, která byla použita při vypracování první teoretické části bakalářské práce. Jsou to hlavně odborné knihy a publikace uvedené seznamu literatury. Poté byla zpracována teoretická část na základě nastudované literatury a odborných publikací.

Druhá část

Další bodem je část praktická, pro její tvorbu bylo třeba získat údaje od Oberbank AG. A to konkrétně zprávy auditora účetní závěrky k jednotlivým rokům. Na základě těchto údajů vznikla praktická část, u které byly aplikovány poznatky z části teoretické.

Třetí část

Pomocí údajů z rozvah účetních závěrek Oberbank AG, byly analyzovány rizika úvěrové (kreditní), likvidity, riziko úrokové a měnové riziko. Pro výpočty byly použity ukazatele získané z odborné literatury, dále poznatky využití z finanční analýzy a údaje získané konzultací s odborníky v Oberbank AG a České národní banky. Dále byl využit v bakalářské práci software Microsoft Word a Microsoft Excel. Zejména k tvorbě tabulek a grafů pro větší přehlednost. Posledním krokem bylo zpracování závěru a vyhodnocení nabytých poznatků.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Charakteristika Oberbank AG

Název: Oberbank AG pobočka Česká republika (organizační složka)

Sídlo: České Budějovice

Zřizovatel: Oberbank AG – Linz Rakouská republika

IČ: 260 80 222

Organizace Oberbank byla založena 1. června 1869 v Linci jako "Bank für Oberösterreich und Salzburg". V 1977 vstupuje Oberbank společně se dvěma sesterskými bankami „Bank für Kärnten und Steiermark" a "Bank für Tirol und Vorarlberg" na veřejnost jako "3 Banken Gruppe" (Skupina tří bank).

Na český trh vstupuje k 1. 10. 2004, kdy došlo k prodeji části podniku Sparkasse Mühlviertel – West Bank Aktiengesellschaft, pobočkové síti v ČR rakouské bance Oberbank AG. **V té době měla Oberbank AG v ČR 5 poboček** (České Budějovice, Český Krumlov, Vyšší Brod, Tábor, Písek). **Od té doby se Oberbank AG pobočka Česká republika stává bankou s působností v celé ČR. V roce 2008 měla 15 poboček** (České Budějovice, Český Krumlov, Tábor, Písek, 2 pobočky v Praze, Plzni a Brně, dále v Hradci Královém, Pardubicích, Mladé Boleslavi, Ostravě a nejnovější v Opavě). **V současnosti má Oberbank AG 17 poboček, v každém regionu ČR.** Celkem má Oberbank AG 150 filiálék v pěti zemích Evropy.

Charakteristika oblasti podnikání

Vize a mise Oberbank AG jsou založeny na třech hlavních pilířích:

- * zachování nezávislosti,
- * obchodní model regionální banky,
- * vysoká oddanost a klíčová role zaměstnanců.

Oberbank AG nabízí širokou škálu bankovních služeb jak pro privátní, tak pro firemní klientelu.

Od roku 2004, kdy Oberbank AG odkoupila podíl od Sparkasse MW, se nabídka produktů zvýšila o 1/3. Současně se zvýšil počet poboček z původních 5 na 17, počet klientů **je pětikrát** vyšší než v roce 2004.

Produkty pro privátní klientelu:

1. Běžné účty a platební karty

Mezi tyto služby jsou zařazeny běžné účty, platební karty, platební styk a eBanking. Druhy běžných účtů, které Oberbank AG nabízí, jsou Žirokonto, Žirokonto Plus, StarKonto a Devizový účet. Žirokonto je privátní účet pro fyzické osoby v Kč. Žirokonto plus je nová verze Žirokonta. StarKonto je privátní účet pro mladé od patnácti do pětadvaceti let. Devizový účet slouží ke správě financí klientů v EUR, USD, AUD, CAD, GBP a CHF. Druhy platebních karet jsou Maestro (mezinárodní elektronická čipová debetní karta), MasterCard (mezinárodní embosovaná debetní karta), Dinners Club White (kreditní karta Diners Club je ideálním společníkem při cestování), Dinners Club (mezinárodní embosovaná karta pro osoby starší 18 let) a CashBack. Co se týká platebního styku, Oberbank AG zabezpečuje i přeshraniční platby. EBanking slouží k řešení zpracování platebního styku jak pro jak pro privátní klientelu, tak pro firmy. Peníze získané Oberbank AG, prostřednictvím těchto produktů, představují závazky za klienty Oberbank. Za tyto peníze banka poskytuje klientům nízký úrok, protože s nimi můžou většinou volně disponovat.

2. Spoření a zajištění

Co se týče spoření a zajištění, tak i v tomto ohledu zajišťuje Oberbank AG širokou škálu produktů. Například spořicí účet LIMIT, spořicí účet SPECIÁL, stavební spoření, životní spoření, penzijní pojištění atd. Tyto peníze představují také závazky za klienty banky, ačkoliv za ně Oberbank AG poskytuje vyšší úvěr. Jsou to peníze, které jsou u Oberbank AG delší dobu (5 let). Banka je tedy může použít jinde.

3. Úvěry a financování

Mezi úvěry a financování, které nabízí Oberbank AG patří Hypoteční úvěry, Kontokorentní úvěry a Spotřebitelské úvěry. Předpoklady pro poskytnutí hypotečního úvěru jsou minimální věk 18 let, fyzická osoba (české občanství, občanství v některých zemích EU nebo trvalý pobyt ČR), příjem ze závislé nebo samostatné výdělečné činnosti, příjmy z pronájmu, důchody, odstupné atd. a poslední podmínka je běžný účet u Oberbank

AG. Úvěry a financování představují v rozvaze pohledávky za klienty. Klienty splácí dlužnou částku a úrok, což je výnos pro banku.

4. Osobní poradenství

Oberbank je banka s individuálním přístupem ke klientovi. Osobní poradenství je tedy služba pro klienty, nebo budoucí klienty Oberbank AG.

Produkty pro korporátní klientelu:

1. Platby

To jsou především běžné účty, platební styk, elektronické bankovníctví, platební karty a platební terminály.

2. Zajištění

Pod zajištění patří dokumentární obchody a záruky, a také kurzové a úrokové zajištění. Například při obchodování firem se zahraničím.

3. Financování

Provozní prostředky- financování jsou 1. produktem financování. Slouží k financování běžné výroby oběhu zboží atd. Exportní financování je financování provozních úvěrů pro exportéry s podporou. Financování obchodu, investiční financování, private equity, mezaninový kapitál, firemní obligace a management buy-out. jsou dalšími možnostmi financování.

4. Investice

V rámci této služby Oberbank AG nabízí aktuální informace o úrokových sazbách, akciích, akciových indexech, cen komodit a další data z kapitálových trhů. Další možností je investování do podílových fondů.

4.2 Kreditní (úvěrové) riziko

Je považováno za nejdůležitější, se kterými se banka při své činnosti setkává. V Oberbank AG je toto riziko nejvíce analyzováno na úrovni ČR [1].

„Vyplývá pro banku z platební neschopnosti či platební nevůle dlužníků splatit své závazky vůči bance, které pocházejí z platných úvěrů včetně úroků, ale i z cenných papírů, které má banka ve svém portfoliu, poskytnutých záruk, devizových obchodů, z obchodů na peněžním a kapitálovém trhu atd. [1]“

4.2.1 Kategorizace pohledávek v Oberbank AG

Pohledávky bez selhání dlužníka

A. Standardní pohledávky

*„Standardní pohledávkou se rozumí pohledávka, o jejímž úplném splacení není důvodu pochybovat. Splátky jistiny a příslušenství jsou řádně hrazeny, žádná z nich **není po splatnosti déle než 30 dní**, žádná z pohledávek za dlužníkem nebyla v posledních 2 letech z důvodu zhoršení jeho finanční situace restrukturalizována. [13]“*

B. Sledované pohledávky

*„Sledovanou pohledávkou se rozumí pohledávka, jejíž úplné splacení je zejména s ohledem na finanční a ekonomickou situaci dlužníka pravděpodobné. Splátky jistiny nebo příslušenství jsou hrazeny s dílčími problémy, avšak žádná z nich **není po splatnosti déle než 90 dní**, žádná z pohledávek za dlužníkem nebyla v posledních 6 měsících z důvodu zhoršení jeho finanční situace restrukturalizována. [13]“*

Pohledávky se selháním dlužníka

A. Nestandardní pohledávky

*„Nestandardní pohledávkou se rozumí pohledávka, jejíž úplné splacení je zejména s ohledem na finanční a ekonomickou situaci dlužníka nejisté, částečné splacení je však vysoce pravděpodobné. Splátky jistiny nebo příslušenství jsou hrazeny s problémy, avšak žádná z nich **není po splatnosti déle než 180 dní.** [13]“*

B. Pochybné pohledávky

*„Pochybnou pohledávkou se rozumí pohledávka, jejíž úplné splacení je zejména s ohledem na finanční a ekonomickou situaci dlužníka vysoce nepravděpodobné, částečné splacení je možné a pravděpodobné. Splátky jistiny nebo příslušenství jsou hrazeny s problémy, avšak žádná z nich **není po splatnosti déle než 360 dní.** [13]“*

C. Ztrátové pohledávky

*„Ztrátovou pohledávkou se rozumí pohledávka, jejíž úplné splacení je zejména s ohledem na finanční a ekonomickou situaci dlužníka nemožné. Předpokládá se, že tato pohledávka nebude uspokojena nebo bude uspokojena pouze částečně ve velmi malé částce. Splátky jistiny nebo příslušenství **jsou po splatnosti déle než 360 dní**[13].“*

V následující tabulce číslo jedna jsou uvedené konkrétní údaje o pohledávkách za klienty z účetních závěrek Oberbank AG za roky 2004, 2005, 2007, 2008, 2009 a 2010. Údaje jsou uvedeny v tisících korunách.

Tabulka 1: Kategorizace pohledávek za klienty v tis. Kč

x	2004	2005	2007	2008	2009	2010
Pohledávky za ostatními klienty	2 285 589	4 410 977	9 632 785	10 791 740	11 194 275	12 905 779
Standardní pohledávky za klienty	1 626 220	3 878 311	9 302 770	10 196 955	10 198 947	11 564 740
Sledované a ohrožené pohledávky	659 369	532 666	330 015	594 785	995 328	1 341 039
Sledované pohledávky	395 294	336 986	134 334	293 340	436 266	437 057
Nesledované pohledávky	172 014	88 949	62 673	75 880	120 092	168 720
Pochybné pohledávky	81 945	78 444	9 429	40 232	58 297	41 816
Ztrátové pohledávky	10 116	28 287	123 579	185 333	380 673	693 446

Zdroj: Vlastní šetření

Sledované a ohrožené pohledávky za klienty jsou tvořeny sledovanými pohledávkami, nesledovanými pohledávkami, pochybnými pohledávkami a ztrátovými pohledávkami. Standardní pohledávky za klienty a sledované a ohrožené pohledávky jsou součtem pohledávek za ostatními klienty.

Pohledávky za klienty se nazývají také jako celková výše hrubých pohledávek, nebo celková výše úvěrů.

Sledované a ohrožené pohledávky se nazývají také jako klasifikované pohledávky, nebo úvěry v selhání.

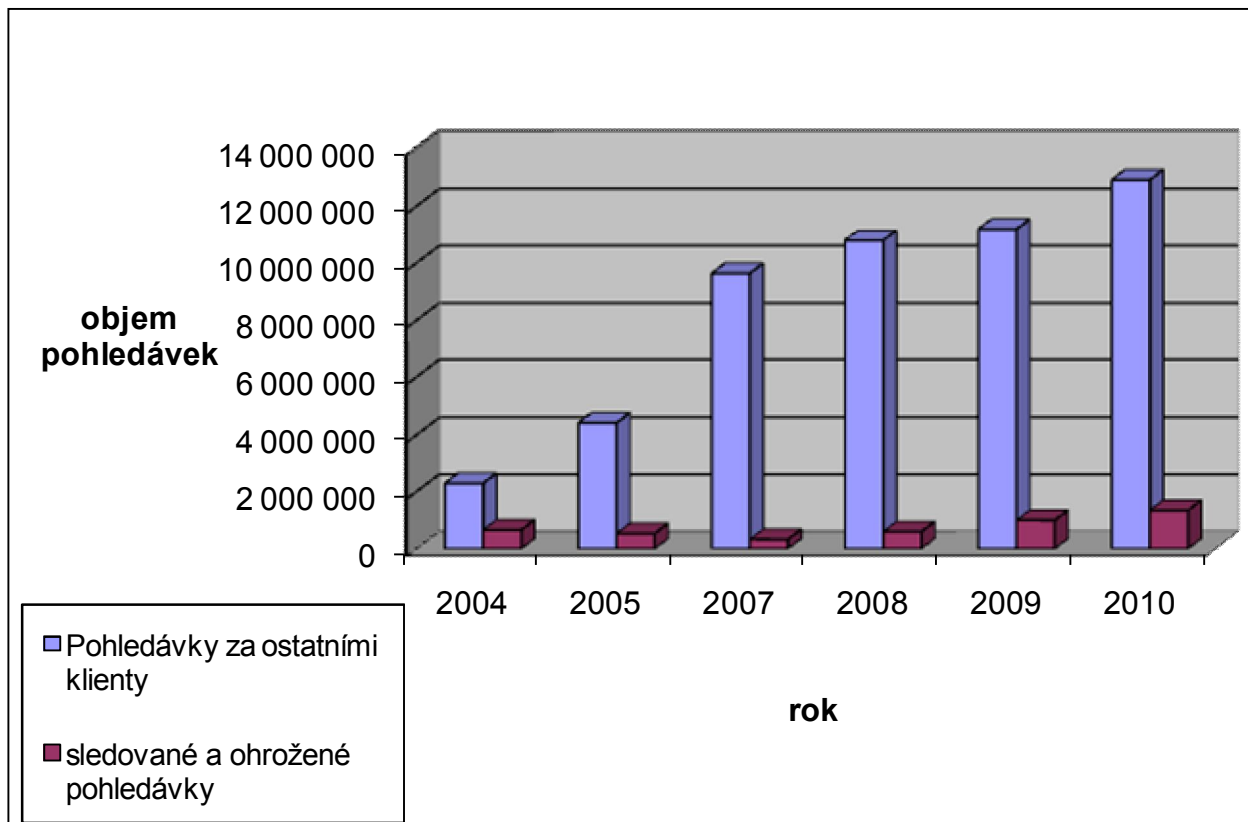
Z tabulky 1 je patrné, že od roku 2004 do roku 2010 došlo k výraznému zvýšení celkových pohledávek za klienty Oberbank AG. Konkrétně o 10 628 190 tis. Kč. Ke zvýšení docházelo tedy i u sledovaných a ohrožených pohledávek, což však odpovídá nárůstům pohledávek celkových. Hlavní příčinou růstu pohledávek za klienty Oberbank AG je otevření pobočky v České Republice v roce 2004 a později následné zvyšování počtu poboček na území ČR.

Níže uvedený graf znázorňuje sledované a ohrožené pohledávky s pohledávkami za ostatními klienty. Porovnává tyto pohledávky od roku 2004 až do roku 2010. Jsou to roky, u kterých byly dostupné účetní závěrky Oberbank AG.

Graf číslo 1 uvádí srovnání, sledovaných o ohrožených pohledávky s pohledávkami za ostatními klienty. Uvedené údaje jsou v tisících korunách.

Graf 1: Porovnání sledovaných a ohrožených pohledávek s pohledávkami za ostatními klienty v tis. Kč

Zdroj: Vlastní šetření

Z grafu 1 lze porovnat ohrožené a sledované pohledávky a současně pohledávky za ostatními klienty v jednotlivých letech. **V roce 2010** byl rozdíl **11 564 740 tis. Kč**. **V roce 2004** byl rozdíl pouze **1 626 220 tis. Kč**. Tento rozdíl je výsledkem hlavně rozšiřování počtu poboček Oberbank AG na českém trhu. Nízká úroveň pohledávek v roce 2004 je způsobena zahájením bankovní činnosti Oberbank AG na území v ČR. Pobočky byly pouze v Českých Budějovicích, Českém Krumlově, Táboře, Písku, Praze, Brně a Plzni. V souladu se svou strategií otevřela banka v průběhu let 2005 až 2008 pobočky v Praze, Brně, Plzni, Hradci Králové, Pardubicích, Ostravě, Opavě, Mladé Boleslavi, Kladně a Ústí nad Labem. V tomto období je také vidět nejvyšší růst pohledávek. Sledované a ohrožené pohledávky od roku 2004 do roku 2007 klesaly, což bylo výsledkem dobré práce oddělení „Řízení rizikových úvěrů“ v Oberbank AG a také větším prověřováním klientů před poskytnutím úvěrů. Oddělení „Řízení rizikových úvěrů“ spravuje pohledávky, jejichž návratnost je ohrožena. Toto oddělení

má za úkol právní kroky, restrukturalizaci pohledávek atd. V roce 2008 bylo pro zkvalitnění činnosti v procesu návratnosti pohledávek posíleno oddělení „Řízení rizikových úvěrů“ o 1 zaměstnance s právnickým vzděláním. V roce 2008 až 2010 byl zaznamenán drobný nárůst sledovaných a ohrožených pohledávek. Vzhledem k tomu, že výrazně rostly celkové pohledávky, je zřejmé, že muselo dojít i k nárůstu sledovaných a ohrožených pohledávek. Sledovaných a ohrožených pohledávek by se měla snažit Oberbank AG mít co nejméně. Jak už vyplývá z názvu, u těchto pohledávek se zvyšuje riziko jejich nezaplacení. Což znamená ztrátu pro banku.

4.2.2 Vývoj ohrožených a sledovaných pohledávek

V této části byl analyzován vývoj ohrožených a sledovaných pohledávek pomocí údajů z tabulky číslo jedna, kategorizace pohledávek za klienty. Uvedené údaje jsou v tisících korunách.

Tabulka 1: Kategorizace pohledávek za klienty v tis. Kč

x	2004	2005	2007	2008	2009	2010
Pohledávky za ostatními klienty	2 285 589	4 410 977	9 632 785	10 791 740	11 194 275	12 905 779
Standardní pohledávky za klienty	1 626 220	3 878 311	9 302 770	10 196 955	10 198 947	11 564 740
sledované a ohrožené pohledávky	659 369	532 666	330 015	594 785	995 328	1 341 039
Sledované pohledávky	395 294	336 986	134 334	293 340	436 266	437 057
Nesledované pohledávky	172 014	88 949	62 673	75 880	120 092	168 720
Pochybné pohledávky	81 945	78 444	9 429	40 232	58 297	41 816
Ztrátové pohledávky	10 116	28 287	123 579	185 333	380 673	693 446

Zdroj: Vlastní šetření

Následující ukazatelé nám charakterizují, jaké byly sledované a ohrožené pohledávky (úvěry v selhání) a pohledávky za ostatními klienty (celková výše úvěrů). Zároveň tyto ukazatele analyzují **vývoj úvěrů v selhání**. Proto by měl tento podíl vycházet v **co nejnižších hodnotách**.

rok 2004	=pohledávky po splatnosti/pohledávky za ostatními klienty =659 369/ 2 285 589	=	0,28
rok 2005	=pohledávky po splatnosti/pohledávky za ostatními klienty =532 666/4 410 977	=	0,03
rok 2007	=pohledávky po splatnosti /pohledávky za ostatními klienty =330 015/9 632 785	=	0,12
rok 2008	=pohledávky po splatnosti/pohledávky za ostatními klienty =594 785/10 791 740	=	0,06
rok 2009	=pohledávky po splatnosti/pohledávky za ostatními klienty =995 328/11 194 275	=	0,08
rok 2010	=pohledávky po splatnosti/pohledávky za ostatními klienty =1 341 039/12 905 779	=	0,10

Tabulka č. 2 uvádí souhrn zjištěných údajů o pohledávkách sledovaných a ohrožených (úvěrů v selhání) k celkovým pohledávkám (celková výše úvěrů) za roky 2004, 2005, 2007, 2008, 2009 a 2010. Podíl pohledávek po splatnosti (úvěrů v selhání) a celkových pohledávek (celková výše úvěrů) je uveden v procentuálním vyjádření.

Tabulka 2: Pohledávky po splatnosti a celkové pohledávky v %

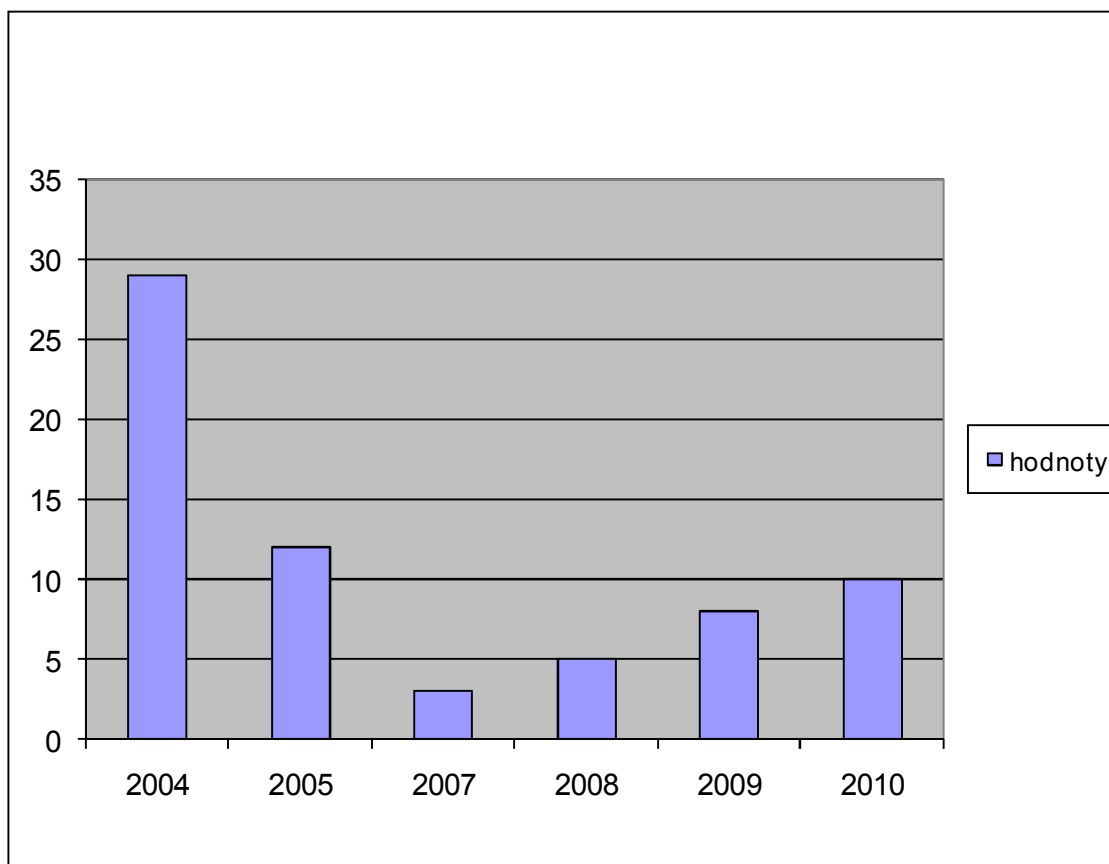
Rok	Podíl klasifikovaných a ohrožených k celkovým pohledávkám	Podíl pohledávek po splatnosti(úvěrů v selhání) ku celkovým pohledávkám(celková výše úvěrů) v %
2004	0,2884898	28,84897503
2005	0,1207592	12,07591878
2007	0,0342596	3,425956253
2008	0,0551148	5,511483783
2009	0,088914	8,891402078
2010	0,10391	10,39099616

Zdroj: Vlastní šetření

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší zjištěná hodnota byla v roce **2004 a to 29%**. Dále tyto hodnoty **klesaly až do roku 2008 na 6%**. **V roce 2009** byl zaznamenán **růst o 2 %** oproti roku **2008**. **V roce 2010** byl zaznamenán **růst o 1,5 %** oproti roku **2009**.

Následující graf nám znázorňuje podíl ohrožených pohledávek na celkových pohledávkách v letech 2004, 2005, 2007, 2008, 2009 a 2010 v procentech.

Graf 2: Podíl ohrožených pohledávek na celkových pohledávkách v %

Zdroj: Vlastní šetření

Z výpočtů a z grafu je jasně vidět **rapidní snížení objemu pohledávek po splatnosti**. Důvodem tohoto je zejména důslednost a zkvalitnění práce oddělení pro vymáhání pohledávek a obezřetnější poskytování nových úvěrů. V roce 2008 dochází k mírnému zvyšování což, je dáno rozšiřováním poboček a nárůstem celkových pohledávek za klienty. **Oberbank AG se snaží, aby tento ukazatel byl co nejnižší. Nejhorší rok** byl pro Oberbank AG z hlediska úvěrů v selhání rok **2004**. V praxi to tedy znamenalo, že v roce 2004 se jí kreditní riziko podařilo **řídít nejméně ze všech uvedených let. Nejlepší rok** byl pro Oberbank AG **rok 2007**, kdy tento ukazatel vyšel nejnižší. Což pro Oberbank AG znamenalo, že v tomto roce bylo kreditní riziko řízeno nejlépe.

4.2.3 Vývoj pohledávek za klienty – řetězové indexy

Řetězové indexy se používají k přehlednosti vývoje jednotlivých veličin. Porovnává se nárůst nebo pokles údajů oproti předcházejícímu období. V tomto případě se tedy jedná o porovnání pohledávek (celkové výše úvěrů) Oberbank AG za klienty. Pomocí těchto indexů byly analyzovány konkrétní hodnoty nárůstu pohledávek za klienty Oberbank AG.

$$I_{05/04} = \frac{4\,410\,977}{2\,285\,589} = 1,9299$$

Pohledávky za klienty vzrostly o 93% v roce 2005 oproti roku 2004.

$$I_{07/05} = \frac{9\,632\,785}{4\,410\,977} = 2,1838$$

Pohledávky za klienty vzrostly o 218% v roce 2007 oproti roku 2005.

$$I_{08/07} = \frac{10\,791\,740}{9\,632\,785} = 1,1203$$

Pohledávky za klienty vzrostly pouze o 12% v roce 2008 oproti roku 2007.

$$I_{09/08} = \frac{11\,194\,275}{10\,791\,740} = 1,0373$$

Pohledávky za klienty vzrostly pouze o 3% v roce 2009 oproti roku 2008.

$$I_{10/09} = \frac{12\,905\,779}{11\,194\,275} = 1,1529$$

Pohledávky za klienty vzrostly pouze o 15% v roce 2010 oproti roku 2009.

Tabulka číslo 3 shrnuje, jaký byl podíl pohledávek za klienty v roce x a pohledávek za klienty v roce x-1. Uvedené údaje jsou uvedeny v tisících korunách. Znaménko „x“ znázorňuje konkrétní rok a „x -1“ konkrétní rok minus 1 rok.

Tabulka 3: Vývoj pohledávek za klienty - řetězové indexy v tis. Kč

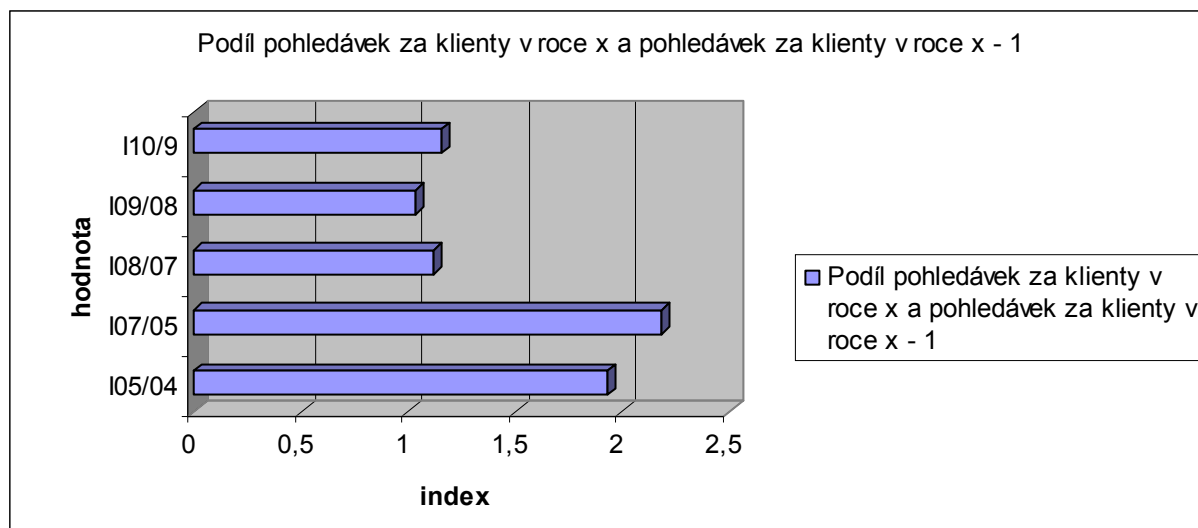
Index	Pohledávky za klienty v roce x	Pohledávky za klienty v roce x-1	Podíl pohledávek za klienty v roce x a pohledávek za klienty v roce x - 1
I _{05/04}	4 410 977	2 285 589	1,929908221
I _{07/05}	9 632 740	4 410 977	2,183810979
I _{08/07}	10 791 740	9 632 740	1,120318829
I _{09/08}	11 194 275	10 791 740	1,037300287
I _{10/09}	12 905 779	11 194 275	1,152891009

Zdroj: Vlastní šetření

Z tabulky je patrné, že v každém roce se pohledávky zvyšovaly. Každý rok došlo k růstu a pokles těchto pohledávek zaznamenán nebyl v žádném roce.

Graf 3 nám znázorňuje vývoj pohledávek za klienty, vyjádřen pomocí řetězových indexů. Údaje jsou uvedeny v procentech.

Graf 3: Vývoj pohledávek za klienty – řetězové indexy v tis. Kč

Zdroj: Vlastní šetření

Z grafu je patrné, že všechny hodnoty jsou **do 2%, mimo I 07/05**. Tato hodnota, přesáhla hodnotu 2 procenta, o 0,18 procent. Což je způsobeno tím, že **chybí údaje z účetní závěrky v roce 2006**, které nejsou dostupné. Tento index tedy porovnává nárůst pohledávek za 2 roky, zatímco ostatní indexy vyjadřují růst pohledávek o rok.

4.2.4 Vývoj pohledávek za klienty – bazické indexy

Bazické indexy jsou podobné řetězovým indexům. Rozdíl je pouze v tom, že srovnávají údaje pouze s jedním rokem. Tímto jedním rokem byl zvolen rok 2004 (vstup Oberbank AG na český trh). Pomocí tohoto indexu jsou rovněž vyhodnoceny pohledávky za klienty Oberbank AG. Tyto výpočty jsou k určení konkrétních čísel, jak se zvyšovaly pohledávky za klienty (celková výše úvěrů) v Oberbank AG od roku 2004.

$$I_{05/04} = \frac{4\,410\,977}{2\,285\,589} = 1,9299$$

Pohledávky za klienty vzrostly o 93% v roce 2005 oproti roku 2004.

$$I_{07/04} = \frac{9\,632\,785}{2\,285\,589} = 4,2146$$

Pohledávky za klienty vzrostly o 421% v roce 2007 oproti roku 2004.

$$I_{08/04} = \frac{10\,791\,740}{2\,285\,589} = 4,7216$$

Pohledávky za klienty vzrostly o 472% v roce 2008 oproti roku 2004.

$$I_{09/04} = \frac{11\,194\,275}{2\,285\,589} = 4,8978$$

Pohledávky za klienty vzrostly o 489% v roce 2009 oproti roku 2004.

$$I_{10/04} = \frac{12\,905\,779}{2\,285\,589} = 5,6466$$

Pohledávky za klienty vzrostli o 565% v roce 2010 oproti roku 2004.

V tabulce číslo 4 jsou uvedeny, jak se vyvíjely pohledávky od roku 2004 do roku 2010. Uvedené údaje jsou v tisících korunách.

Tabulka 4: Vývoj pohledávek za klienty – bazické indexy v tis. Kč

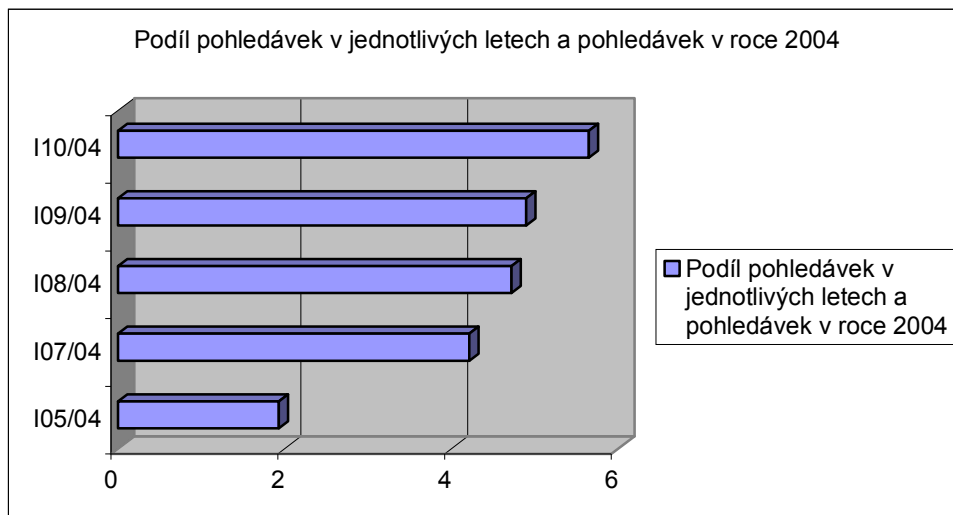
Index	Pohledávky za klienty v jednotlivých letech	Pohledávky za klienty v roce 2004	Podíl pohledávek v jednotlivých letech a pohledávek v roce 2004
$I_{05/04}$	4 410 977	2 285 589	1,929908221
$I_{07/04}$	9 632 785	2 285 589	4,214574449
$I_{08/04}$	10 791 740	2 285 589	4,721645055
$I_{09/04}$	11 194 275	2 285 589	4,897763771
$I_{10/04}$	12 905 779	2 285 589	5,646587816

Zdroj: Vlastní šetření

Tato tabulka vyjadřuje, jak rostly pohledávky (celková výše úvěrů) **oproti roku 2004**. **V roce 2007** pohledávky za klienty Oberbank AG byly **4,21 krát** vyšší než v roce 2004. **V roce 2008** byly pohledávky za klienty Oberbank AG **4,72 krát** vyšší než v roce 2004. **V roce 2009** byly pohledávky za klienty Oberbank AG **4,9 krát** vyšší než v roce 2004. Je patrné, že **v roce 2010** byly dokonce **5,65 krát** vyšší než v roce 2004.

Graf číslo 4 uvádí, jak se měnily pohledávky za klienty Oberbank AG (celková výše úvěrů) k roku 2004. Údaje jsou uváděny v procentuálním vyjádření.

Graf 4: Vývoj pohledávek za klienty – bazické indexy v tis. Kč

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 4 znázorňuje, jak od roku 2004 rostly pohledávky za klienty (celková výše úvěrů) Oberbank AG. V roce 2005 byl zaznamenán růst do **2%**. V roce 2007 byl zaznamenán růst **4%**. V roce 2008 byl zaznamenán růst nad **4%**. V roce 2009 byl zaznamenán růst nad **4%**. V roce 2010 byl zaznamenán růst **5%**.

4.2.5 Ukazatel clientských úvěrů a vkladů

Tento ukazatel sleduje poměr objemu pohledávek a závazků za klienty. Vycházíme ze vztahu clientské pohledávky ku clientským závazkům.

rok 2004 =Klientské pohledávky/Klientské závazky	=2 273 081/1 382 429=	1,64
rok 2005= Klientské pohledávky/Klientské závazky	=4 394 798/2 307 898 =	1,90
rok 2006= Klientské pohledávky/Klientské závazky	=6 998 410/ 2 071 827=	3,38
rok 2007= Klientské pohledávky/Klientské závazky	=9 562 935/3 175 746=	3,01
rok 2009= Klientské pohledávky/Klientské závazky	=10 985 478/9 789 953=	1,12
rok 2008= Klientské pohledávky/Klientské závazky	=10 653 681/ 6 203 996=	1,71
rok 2010= Klientské pohledávky/Klientské závazky	=12 557 259/8 914 183=	1,41

V tabulce číslo pět jsou pohledávky za klienty Oberbank AG v jednotlivých letech ve srovnání se závazky za klienty Oberbank AG v jednotlivých letech. Pohledávky a závazky jsou uvedeny v tisících korunách. Výsledek je podíl pohledávek za klienty a závazků za klienty.

Tabulka 5: Klientské pohledávky a závazky v Oberbank AG v tis. Kč

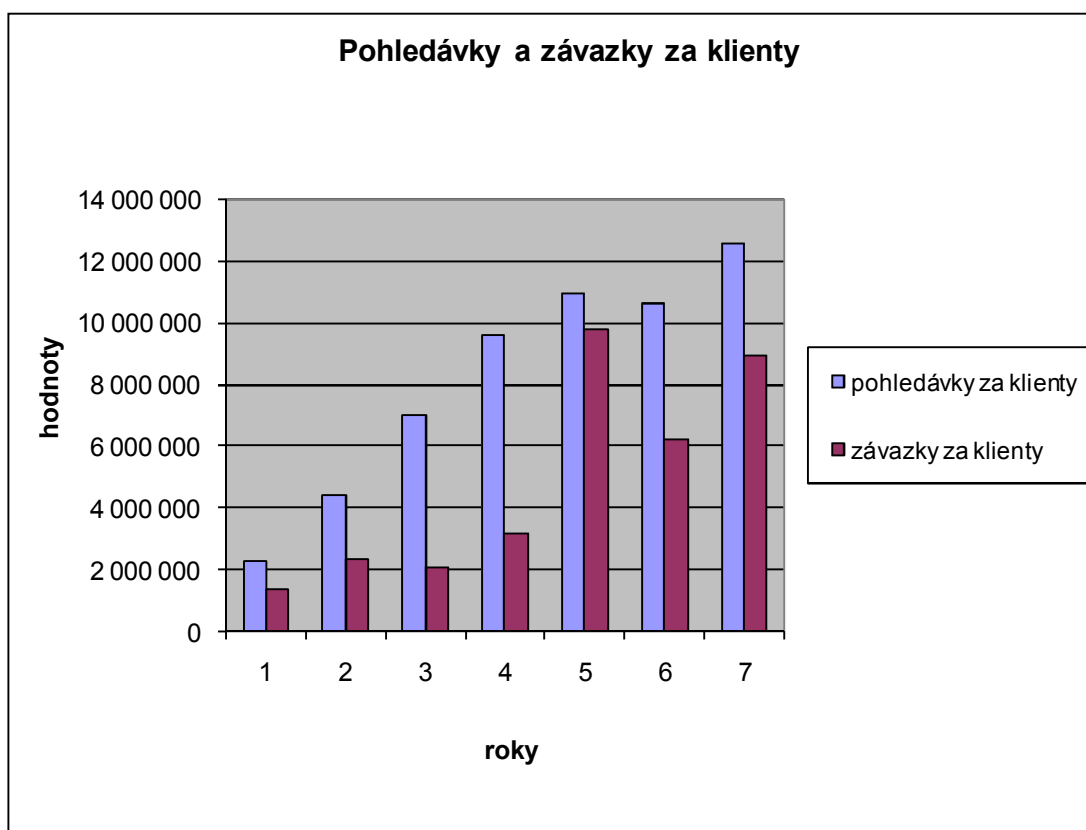
rok	pohledávky za klienty	závazky za klienty	Výsledek	V %
2004	2 273 081	1 382 429	1,644265998	164,4266
2005	4 394 798	2 307 898	1,904242735	190,4243
2006	6 998 410	2 071 827	3,377893038	337,7893
2007	9 562 935	3 175 746	3,011240509	301,1241
2008	10 958 478	9 789 953	1,119359613	111,936
2009	10 653 681	6 203 996	1,717228863	171,7229
2010	12 557 259	8 914 183	1,408683106	140,8683

Zdroj: Vlastní šetření

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že **nejvyšší rozdíl mezi pohledávkami za klienty Oberbank AG a závazky za klienty Oberbank AG** byl v letech **2006 a 2007**. Tento jev je způsoben příliš vysokými pohledávkami za klienty Oberbank AG a nízkými závazky za klienty. Což je patrné i z níže uvedeného grafu číslo 5.

V grafu číslo pět jsou znázorněny pohledávky a závazky za klienty Oberbank AG od roku 2004 do roku 2010. Údaje jsou uvedeny v tisících korunách.

Graf 5: Pohledávky a závazky za klienty Oberbank AG v tis. Kč

Zdroj: Vlastní šetření

Výše uvedený graf s tabulkou nám signalizuje, že ve všech uvedených letech byly pohledávky vyšší než závazky za klienty. V praxi to znamená, že banka více půjčovala peníze svým klientům, než měla peněžních prostředků z vkladů od klientů. Vývoj závazků se od roku 2004 do roku 2007 pohyboval v nižších číslech. V roce 2008 však došlo ke značnému nárůstu závazků. Tento vývoj taktéž vyplývá z otevření nových poboček Oberbank AG jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách.

4.3 Riziko likvidity

„Pod likviditou rozumíme schopnost banky dostát v každém okamžiku svým splatným závazkům, zejména potom schopnost kdykoliv vyplatit v požadované formě splatné vklady klientů, resp. provést platbu z účtu dle příkazu klienta. [1]“

4.3.1 Riziko likvidity z hlediska splatnosti aktiv a pasiv

ukazatel krátkodobé likvidity= krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku
krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku

ukazatel střednědobé likvidity= střednědobá aktiva se splatností od 1- 5 let
střednědobá pasiva se splatností od 1-5 let

ukazatel dlouhodobé likvidity= dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let
dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let

[2]

VÝPOČTY K 31. 12. 2004

ukazatel krátkodobé likvidity

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku:

/pokladní hotovost/ 53 171+ /pohledávky za bankami/ 47 888 + /pohledávky za klienty do 3 měsíců/ 200 216 +/pohledávky za klienty do 1 roku/ 542 460

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku: 843 735

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku:

/závazky vůči bankám do 3. měsíce/ 974 142 + /závazky vůči bankám do 1 roku/ 297 305 + /závazky vůči klientům do 3. měsíce/ 1 264 052 + /závazky vůči klientům do 1 roku/ 79 195+ /ostatní pasiva/ 59 169

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku: 2 673 863

**ukazatel krátkodobé likvidity =843 735/2 673 863
=0,315549076**

ukazatel střednědobé likvidity

střednědobá aktiva se splatností do 5 let:

/pohledávky za klienty/ 663 317

střednědobá aktiva se splatností do 5 let: 663 317

střednědobá pasiva se splatností do 5 let:

/závazky za klienty/ 39 182

střednědobá pasiva se splatností do 5 let: 39 182

**ukazatel střednědobé likvidity =663 317/39 182
=16,92912562**

ukazatel dlouhodobé likvidity

dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let

/pohledávky za klienty/ 867 088

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let: 867 088

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let

/závazky za klienty/ 0

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let: 0

**ukazatel dlouhodobé likvidity = 867 088/0
=nelze, chybí údaje od Oberbank AG**

VÝPOČTY K 31. 12. 2005

ukazatel krátkodobé likvidity

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku:

/pokladní hotovost/ 76 463 + /pohledávky za bankami/ 55 435 + /pohledávky za klienty do 3 měsíců/ 277 796 + /pohledávky za klienty do 1 roku/ 792 084

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku: 1 201 778

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku:

/závazky vůči bankám do 3 měsíců/ 1 541 535 + /závazky vůči bankám do 1 roku/ 250 297 + /závazky vůči klientům do 3 měsíců/ 2 161 090 + /závazky vůči klientům do 1 roku/ 91 586 + /ostatní pasiva/ 53 930

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku: 4 098 438

ukazatel krátkodobé likvidity   =1 201 778/4 098 438
=0,293228298

ukazatel střednědobé likvidity

střednědobá aktiva se splatností do 5 let:

/pohledávky za klienty/ 1 265 735

střednědobá aktiva se splatností do 5 let: 1 265 735

střednědobá pasiva se splatností do 5 let:

/závazky vůči bankám/ 702 500 + /závazky za klienty/ 55 222

střednědobá pasiva se splatností do 5 let: 757 722

ukazatel střednědobé likvidity   =1 265 735/ 757 722
=1,670447737

ukazatel dlouhodobé likvidity

dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let:

/pohledávky za klienty/ 2 059 183

dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let: 2 059 183

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let:

0

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let: 0

ukazatel dlouhodobé likvidity   =2 059 183/0
= nelze, chybí údaje od Oberbank AG

VÝPOČTY K 31. 12. 2007

ukazatel krátkodobé likvidity

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku:

/pokladní hotovost/ 99 571 + /pohledávky za bankami/ 245 151 + /pohledávky za klienty do 3 měsíců/ 766 066 + /pohledávky za klienty nad 3 měsíce/ 1 737 979

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku: 2 848 767

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku:

/závazky vůči bankám/ 7 029 802 + /závazky vůči klientům do 3 měsíců/ 2 974 661 /závazky vůči klientům do 1 roku/ 128 877 + /ostatní pasiva/ 31 408

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku: 10 164 748

**ukazatel krátkodobé likvidity = 2 848 767/10 164 748
=0,280259481**

ukazatel střednědobé likvidity

střednědobá aktiva se splatností do 5 let:

/pohledávky za klienty/ 1 966 068

střednědobá aktiva: 1 966 068

střednědobá pasiva se splatností do 5 let:

/závazky vůči klientům/ 31 913

střednědobá pasiva: 128 877

**ukazatel střednědobé likvidity = 1 966 068/ 31 913
= 61,60711936**

ukazatel dlouhodobé likvidity

dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let:

/pohledávky za klienty/ 5 092 822

dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let: 5 092 822

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let:

/závazky vůči klientům/ 0

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let: 0

**ukazatel dlouhodobé likvidity =5 092 822/0
= nelze, chybí údaje od Oberbank AG**

VÝPOČTY K 31. 12. 2008

ukazatel krátkodobé likvidity

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku:

/pokladní hotovost/ 108 570 + /pohledávky za bankami/ 722 996 + /pohledávky za klienty do 3 měsíců/ 584 263 + /pohledávky za klienty nad 3 měsíce/ 2 096 746

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku: 3 512 575

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku:

/závazky vůči bankám/ 5 482 512 + /závazky vůči klientům do 3 měsíců/ 5 140 061 /závazky vůči klientům do 1 roku/ 1 002 612 + /ostatní pasiva/ 38 934

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku: 11 664 119

**ukazatel krátkodobé likvidity= 3 512 575 / 11 664 119
0,301143618**

ukazatel střednědobé likvidity

střednědobá aktiva se splatností do 5 let:

/pohledávky za klienty/ 1 354 926

střednědobá aktiva se splatností do 5 let: 1 354 926

střednědobá pasiva se splatností do 5 let:

/závazky vůči klientům/ 44 017

střednědobá pasiva se splatností do 5 let: 44 017

**ukazatel střednědobé likvidity= 1 354 926 / 44 017
30,78187973**

ukazatel dlouhodobé likvidity

dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let:

/pohledávky za klienty/ 6 617 746

dlouhodobé aktiva se splatností nad 5 let: 6 617 746

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let:

/závazky vůči klientům/ 17 306

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let: 17 306

**ukazatel dlouhodobé likvidity = 6 617 746 / 17 306
382,3960476**

VÝPOČTY K 31. 12. 2009

ukazatel krátkodobé likvidity

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku:

/pokladní hotovost/ 75 476 + /pohledávky za bankami/ 415 159 + /pohledávky za klienty do 3 měsíců/ 1 220 805 + /pohledávky za klienty od 3 měsíců do 1 roku/ 1 190 788

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku celkem: 2 902 228

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku:

/závazky vůči bankám/ 2 009 391 + /závazky vůči klientům do 3 měsíců/ 8 630 587 + /závazky vůči klientům od 3 měsíců do 1 roku/ 424 008/ + /ostatní pasiva do 1 roku/ 27 033

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku celkem: 11 091 091

**ukazatel krátkodobé likvidity = 2 902 228 / 11 091 091
=0,261672003**

ukazatel střednědobé likvidity

střednědobá aktiva se splatností od 1 do 5 let:

/pohledávky za bankami/ 117 344 + /pohledávky za klienty/ 1 855 323

střednědobá aktiva se splatností od 1 do 5 let: 1 972 667

střednědobá pasiva se splatností od 1 do 5 let:

/závazky vůči klientům/ 712 949

střednědobá pasiva se splatností od 1 do 5 let: 712 949

**ukazatel střednědobé likvidity = 1 972 667/ 712 949
=2,766911799**

ukazatel dlouhodobé likvidity

dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let:

/pohledávky za klienty/ 6 718 562

dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let: 6 718 562

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let:

/závazky vůči klientům/ 22 409

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let: 22 409

**ukazatel dlouhodobé likvidity = 6 718 562/ 22 409
=229,8153421**

VÝPOČTY K 31. 12. 2010

ukazatel krátkodobé likvidity:

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku:

/pokladní hotovost/ 80 941 + /pohledávkami za bankami/ 525 339 + /pohledávky za klienty do 3 měsíců/ 857 963 + /pohledávky za bankami do 1 roku/ 1 913 988

krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku celkem: 3 378 231

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku

/závazky vůči bankám/ 4 431 488 + /závazky vůči klientům do 3 měsíců/ 7 218 737 + /závazky vůči klientům do 1 roku/ 831 874 / ostatní pasiva/ 93 490

krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku celkem: 12 575 589

**ukazatel krátkodobé likvidity = 3 378 231 / 12 575 589
= 0,268634017**

ukazatel střednědobé likvidity:

střednědobá aktiva se splatností do 5 let:

/pohledávky za bankami/ 110 114 + /pohledávky za klienty/ 2 043 534

střednědobá aktiva se splatností do 5 let celkem: 2 143 648

střednědobá pasiva se splatností do 5 let:

/závazky vůči klientům/ 842 853

střednědobá pasiva se splatností do 5 let celkem: 842 853

**ukazatel střednědobé likvidity = 2 143 648 / 842 853
= 2,555188153**

ukazatel dlouhodobé likvidity:

dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let:

/pohledávky za klienty/ 7 741 774

dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let celkem: 7 741 774

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let:

/závazky vůči klientům/ 20 719

dlouhodobá pasiva se splatností nad 5 let celkem: 20 719

**ukazatel dlouhodobé likvidity = 7 741 774 / 20 719
= 3736557749**

V tabulce číslo 6, uvedené níže jsou shrnuty údaje o likviditě za roky 2004, 2005, 2007, 2008, 2009 a 2010. Krátkodobá likvidita zahrnuje krátkodobá aktiva se splatností do 1 roku a krátkodobá pasiva se splatností do 1 roku. Střednědobá likvidita zahrnuje střednědobá aktiva se splatností od 1 do 5. roku a pasiva se splatností od 1 do 5. roku. Likvidita dlouhodobá zahrnuje dlouhodobá aktiva se splatností nad 5 let a pasiva se splatností nad 5 let. Uvedené údaje jsou v procentuálním vyjádření.

Tabulka 6: Riziko likvidity z hlediska splatnosti aktiv a pasiv v %

x	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010
krátkodobá likvidita	31	29	28	3	26	27
střednědobá likvidita	1 693	167	616	3 078	277	256
dlouhodobá likvidita	Nelze určit	Nelze určit	Nelze určit	38 239	2 998	37 367

Zdroj: Vlastní šetření

Vzhledem k tomu, že Oberbank AG je rakouskou bankou a centrálu má v Linzi, nebylo možné ani s odbornou pomocí pracovníků Oberbank AG toto riziko pro ČR vyhodnotit. V letech 2004, 2005 a 2007 nešla dokonce určit ani konkrétní hodnota u dlouhodobé likvidity, vzhledem k absenci údajů o pasivech se splatností nad 5 let. Proto byl zvolen způsob výpočtů obdobný finanční analýze.

4.3.2 Riziko likvidity – finanční analýza

„Riziko likvidity zahrnuje riziko schopnosti financovat aktiva banky nástroji s vhodnou splatností, tak i schopnost banky likvidovat/prodat aktiva za přijatelnou cenu v přijatelném časovém horizontu. [13]“

Pro ukazatele likvidity v oblasti bankovního sektoru byla důležitá data z rozvahy Oberbank AG. **Peníze** jsou definovány jako pokladní hotovost, vklady u centrálních bank. **Pohledávky** jsou definovány jako pohledávky za bankami a družstevními záložnami s pohledávkami za klienty a členy družstevních záložen. **Krátkodobé závazky** jsou definovány jako okamžitě splatné závazky, za které jsou dosazeny z rozvahy všechny závazky splatné na požádání. Krátkodobé závazky se vyskytují u všech 3 druhů likvidity.

4.3.2.1 Běžná likvidita a pohotová likvidita

Běžná likvidita ve standardní finanční analýze je dána podílem **oběžných aktiv a krátkodobých závazků**. Je také nazývána likviditou 3. stupně. Přijatelné hodnoty jsou doporučovány mezi **1,5 – 2,5**.

Pohotová likvidita, nazývána také likvidita 2. stupně je dána podílem **pohledávek s peněžními prostředky a krátkodobými závazky**. Přijatelné hodnoty jsou doporučovány mezi **1 – 1,5**.

Oberbank AG je bankou, v praxi to znamená, že nemá žádná oběžná aktiva. Z tohoto důvodu, lze pohotovou a běžnou likviditu sloučit do jedné.

Za peníze a pohledávky byly dosazeny pokladní hotovost a vklady u centrálních bank, pohledávky za bankami a družstevními záložnami, pohledávky za klienty-členy družstevních záložen.

Za krátkodobé závazky byly dosazeny závazky vůči bankám a družstevním záložnám-splatné na požádání a závazky vůči klientům-členům družstevních záložen-splatné na požádání [17].

$$2004: \text{ Pohotov\acute{a} - b\acute{e}žn\acute{a} likvidita} = \frac{\text{pen\acute{ı}ze+pohled\acute{a}vky}}{\text{okamžitě splatn\acute{e} z\acute{a}vazky}} = \frac{2\,431\,415}{837\,006} = \mathbf{2,9}$$

$$2005: \text{ Pohotov\acute{a} - b\acute{e}žn\acute{a} likvidita} = \frac{\text{pen\acute{ı}ze+pohled\acute{a}vky}}{\text{okamžitě splatn\acute{e} z\acute{a}vazky}} = \frac{4\,555\,215}{3\,221\,890} = \mathbf{1,41}$$

$$2006: \text{ Pohotov\acute{a} - b\acute{e}žn\acute{a} likvidita} = \frac{\text{pen\acute{ı}ze+pohled\acute{a}vky}}{\text{okamžitě splatn\acute{e} z\acute{a}vazky}} = \frac{7\,468\,471}{7\,091\,291} = \mathbf{1,05}$$

$$2007: \text{ Pohotov\acute{a} - b\acute{e}žn\acute{a} likvidita} = \frac{\text{pen\acute{ı}ze+pohled\acute{a}vky}}{\text{okamžitě splatn\acute{e} z\acute{a}vazky}} = \frac{9\,961\,243}{9\,273\,485} = \mathbf{1,07}$$

$$2008: \text{ Pohotov\acute{a} - b\acute{e}žn\acute{a} likvidita} = \frac{\text{pen\acute{ı}ze+pohled\acute{a}vky}}{\text{okamžitě splatn\acute{e} z\acute{a}vazky}} = \frac{11\,570\,465}{9\,068\,263} = \mathbf{1,27}$$

$$2009: \text{ Pohotov\acute{a} - b\acute{e}žn\acute{a} likvidita} = \frac{\text{pen\acute{ı}ze+pohled\acute{a}vky}}{\text{okamžitě splatn\acute{e} z\acute{a}vazky}} = \frac{11\,762\,082}{9\,559\,129} = \mathbf{1,23}$$

$$2010: \text{ Pohotov\acute{a} - b\acute{e}žn\acute{a} likvidita} = \frac{\text{pen\acute{ı}ze+pohled\acute{a}vky}}{\text{okamžitě splatn\acute{e} z\acute{a}vazky}} = \frac{13\,445\,718}{11\,203\,478} = \mathbf{1,20}$$

V následující tabulce 7 je uvedeno shrnutí pohotov\acute{e} – b\acute{e}žn\acute{e} likvidity. \u00dadaje o pen\acute{e}z\acute{ı}ch, pohled\acute{a}vk\acute{a}ch a okamžit\acute{e} splatn\acute{y}ch z\acute{a}vazc\acute{ı}ch jsou uvedeny v tis\acute{ı}c\acute{ı}ch korun\acute{a}ch.

Tabulka 7: Pohotová-běžná likvidita v tis. Kč

Rok	Peníze+pohledávky	Okamžitě splatné závazky	Pohotová-běžná likvidita
2004	2 431 415	837 006	2,90
2005	4 555 215	3 221 890	1,41
2006	7 468 471	7 091 291	1,05
2007	9 961 243	9 273 485	1,07
2008	11 570 465	9 068 263	1,28
2009	11 762 082	9 559 129	1,23
2010	13 445 718	11 203 478	1,20

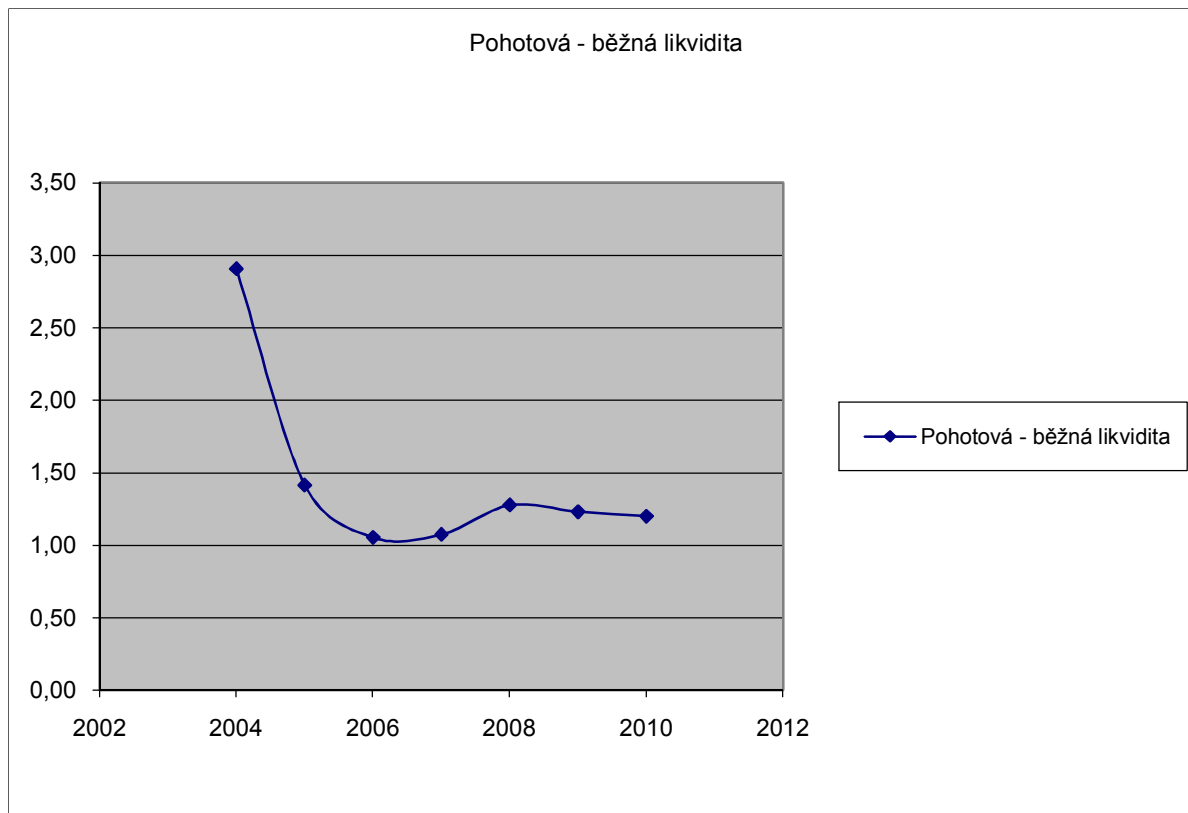
Zdroj: Vlastní šetření

Nejhůře pro Oberbank AG, vyšla likvidita v roce **2004**, kdy byla **2,7**. To znamená, že banka měla v tomto roce s likviditou problém. Je to hodnota, která **přesahovala rámec 1-1,5 i 1,5-2,5**. Bylo to zapříčiněno především nízkými okamžitě splatnými závazky. **V letech 2005 až 2009 se hodnoty pohybovaly okolo 1**. Z toho můžeme usoudit, že v tomto období Oberbank AG s pohotovou a běžnou likviditou **větší problémy neměla**.

Graf číslo 5 znázorňuje pohotovou a běžnou likviditu v Oberbank AG. Na ose x jsou uvedeny jednotlivé roky a na ose y jsou uvedeny analyzované údaje, tedy poměr peněz a pohledávek s okamžitě splatnými závazky.

Graf 6: Pohotová-běžná likvidita v tis. Kč

Zdroj: Vlastní šetření

Od roku **2004** do roku **2006** měla křivka **klesající tendenci**. V roce **2006 a 2007** byla **likvidita konstantní**. Od roku **2007** došlo **k růstu** pohotov a běžné likvidity ale **nepřesáhla** stanovenou hranici **1,5**.

4.3.2.2 Okamžit likvidita

Okamžit likvidita je také nazývána likviditou 1. stupně. Pijateln hodnoty se v odborné literatuře odhadují mezi 0 a 1. Ve finanční analýze je stanovena jako podíl peněz a krátkodobých závazků. Za peníze byla dosazena pokladní hotovost a vklady u centrlnch bank. Okamžit splatnými závazky jsou závazky vůči bankám a družitvevnm založnm-splatné na požitdn a závazky vůči klientům-členům družitvevnch záložen-splatné na požitdn [17].

$$\begin{aligned} 2004: \text{Okamžitá likvidita} &= \text{peněžní prostředky/ okamžitě splatné závazky} \\ &= 110\,446 / 873\,006 = \mathbf{0,12} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2005: \text{Okamžitá likvidita} &= \text{peněžní prostředky/okamžitě splatné závazky} \\ &= 104\,982 / 3\,221\,890 = \mathbf{0,03} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2006: \text{Okamžitá likvidita} &= \text{peněžní prostředky/okamžitě splatné závazky} \\ &= 146\,797 / 7\,091\,291 = \mathbf{0,02} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2007: \text{Okamžitá likvidita} &= \text{peněžní prostředky/okamžitě splatné závazky} \\ &= 153\,156 / 9\,273\,485 = \mathbf{0,02} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2008: \text{Okamžitá likvidita} &= \text{peněžní prostředky/ okamžitě splatné závazky} \\ &= 193\,788/9\,068\,263 = \mathbf{0,02} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2009: \text{Okamžitá likvidita} &= \text{peněžní prostředky / okamžitě splatné závazky} \\ &= 244\,101/9\,559\,129 = \mathbf{0,03} \end{aligned}$$

Doporučované hodnoty jsou **0-1**. Tyto doporučené hodnoty **splnila** Oberbank AG **ve všech sledovaných letech**. Oberbank AG, tedy neměla žádný problém s okamžitou likviditou.

Tabulka níže uvedená shrnuje peníze a okamžitě splatné závazky v jednotlivých letech v tisících korunách. Okamžitá likvidita je podíl peněžních prostředků a okamžitě splatných závazků. Peníze jsou uvedeny v tisících korunách. Okamžitě splatné závazky jsou též uvedeny v tisících korunách.

Tabulka 8: Okamžitá likvidita v tis. Kč

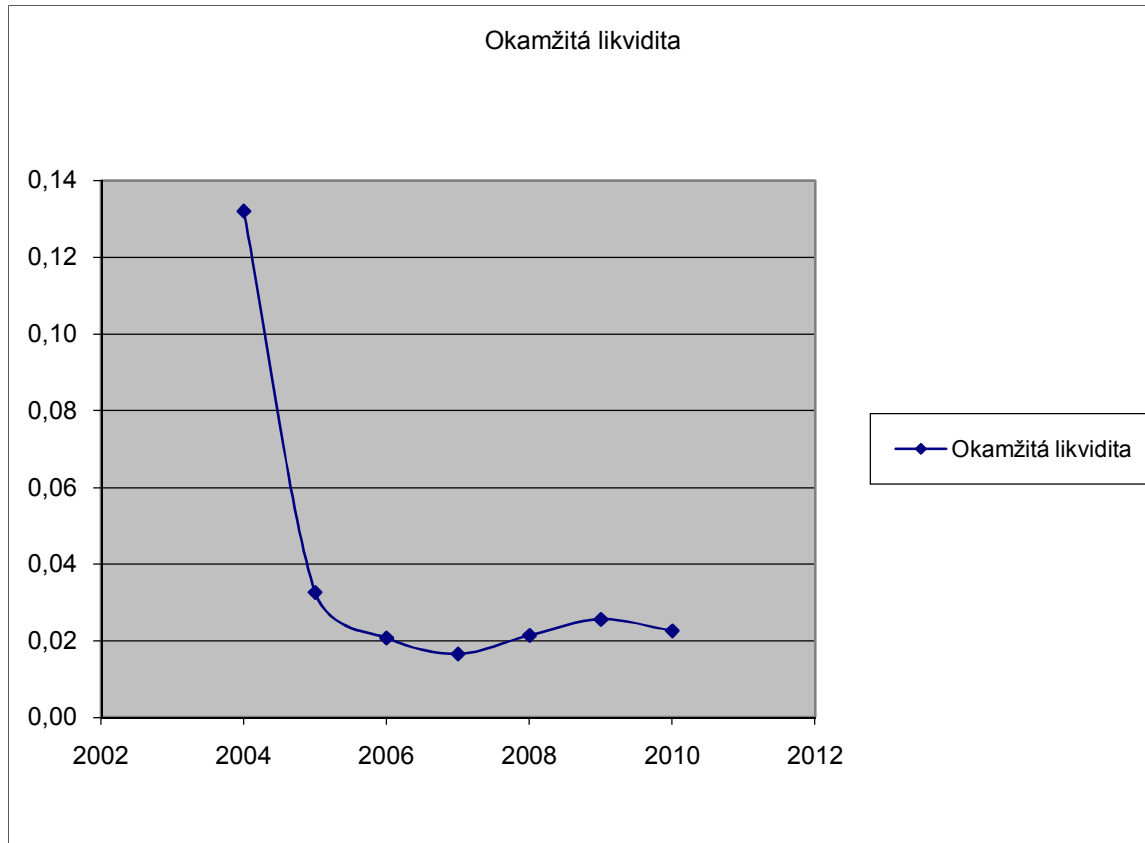
Rok	Peníze	Okamžitě splatné závazky	Okamžitá likvidita
2004	110 446	837 006	0,13
2005	104 982	3 221 890	0,03
2006	146 797	7 091 291	0,02
2007	153 156	9 273 485	0,02
2008	193 788	9 068 263	0,02
2009	244 101	9 559 129	0,03
2010	253 006	11 203 478	0,02

Zdroj: Vlastní šetření

Tabulka číslo 8 znázorňuje, že okamžitá likvidita byla v letech **2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 a 2010 převážně 0,02. Rok 2004** od ostatních následujících let lišil a to hodnotou **0,13**.

Graf 7 charakterizuje okamžitou likviditu v Oberbank AG od roku 2004 do roku 2010. Na ose x jsou uvedeny jednotlivé roky a na ose y zjištěné údaje.

Graf 7: Okamžitá likvidita v tis. Kč

Zdroj: Vlastní šetření

Okamžitá likvidita byla **nejvyšší** v roce **2004**. **V roce 2005 byl zaznamenán rapidní pokles**. Od roku **2006** až do roku **2010** byl vývoj okamžité likvidity v Oberbank AG **konstantní**.

4.4 Úrokové riziko – GAP analýza

Úroková citlivost vybraných aktiv a závazků banky

$$GAP = \sum_c A - \sum_c P$$

kde: $\sum_c A$ suma úrokově citlivých aktiv
 $\sum_c P$ suma úrokově citlivých pasív

[1].

GAP analýza

GAP analýza je metodou měření úrokového rizika, která vyjadřuje vliv změny v úrokových sazbách na čistý úrokový výnos banky. Vedle toho banka vyčísluje i kumulativní GAP, který je součtem GAPů za jednotlivá období a ukazuje úrokové riziko za celé období až do posledního dne období, ke kterému se kumulativní GAP vztahuje [1].

Následující ukazatelé vyjadřují, jaký byl podíl GAP analýzy v Oberbank AG a celkových úrokově citlivých závazků banky. Uvedené údaje jsou znázorněny v tisících korunách.

Rok 2004=	GAP/Celkové závazky	=	275 632/2 653 876	= 10,39%
Rok 2005=	GAP/Celkové závazky	=	93 453/2 405 002	= 3,89%
Rok 2007=	GAP/Celkové závazky	=	245 331/11 686 508	= 2,10%
Rok 2008=	GAP/Celkové závazky	=	326 727/10 165 253	= 3,21%
Rok 2009=	GAP/Celkové závazky	=	150 688/11 799 344	= 1,27%
Rok 2010=	GAP/Celkové závazky	=	10 574/13 345 671	= 0,079%

Následující tabulka nám shrnuje, jak se vyvíjel GAP ku celkovým úrokově citlivým závazkům Oberbank AG. Uvedené údaje u GAP analýzy jsou v tisících korunách a celkové závazky jsou rovněž uvedeny v tisících korunách.

Tabulka 9: GAP analýza a celkové závazky v tis. Kč a v %

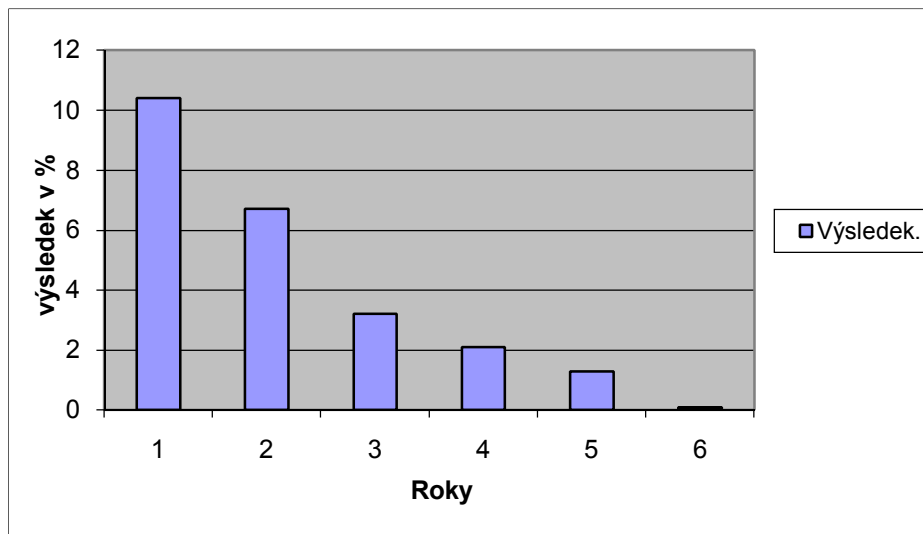
ROK	GAP	Celkové závazky	Výsledek	Výsledek v %
2004	275 632	2 653 876	0,10386	10,39
2005	321 726	4 802 230	0,066995	6,70
2007	326 727	10 165 253	0,032142	3,21
2008	245 331	11 686 508	0,020993	2,10
2009	150 688	11 799 344	0,012771	1,28
2010	10 574	13 345 671	0,000792	0,08

Zdroj: Vlastní šetření

Z této tabulky je patrný pokles podílů GAP analýzy a celkových závazků. Tato analýza měla **klesající** tendenci, což **je pozitivní** zjištění z hlediska **řízení úrokového rizika**. Konkrétně z **10,39% na 0,08%**.

Graf uvádí, jak se snižoval podíl GAP analýzy a celkových závazků v %. Uvedené údaje jsou v letech 2004 -10,39%, kdy byl ukazatel nevyšší. V roce 2005 – 6,7%, v roce 2007 – 3,21%, v roce 2008 – 2,10%, v roce 2009 – 1,28% a v roce 2010 pouze 0,08%.

Graf 8: Podíl GAP analýzy a celkových závazků v %

Zdroj: Vlastní šetření

Tento podíl by se měla každá banka snažit mít co nejnižší. Podíl se od roku 2004 do roku 2010 výrazně snížil. V praxi to znamenalo, že Oberbank AG v rámci poboček v rámci ČR toto riziko řídila velmi dobře.

Další vyhodnocení na úrovni poboček ČR není možné. *“ Řízení úrokového rizika na úrovni pobočky zahraniční banky je součástí řízení rizik za celý koncern. Měření, sledování a kontrola úrokového rizika je provázáno s centrálou, výsledky analýz aktiv a pasiv z hlediska úrokových sazeb za pobočku jsou zahrnovány do celkových výsledků koncernu. [13]“*

4.5 Měnové riziko

Níže uvedená tabulka charakterizuje, jaká byla čistá devizová pozice Oberbank AG ČR v jednotlivých letech. Uvedené údaje jsou v tisících korunách.

Tabulka 10: Čistá devizová pozice v tis. Kč

ROK	EUR	USD	SKK	CZ	OSTATNÍ	CELKEM
2004	-5 121	194	-485	7 682	-2 270	0
2007	3 473	550	123	-2 430	-1716	0
2008	10 657	-1527	6	-7 294	-1 842	0
2009	40 841	901	0	-41 848	106	0
2010	80 290	1 216	0	-80 467	-1 039	0

Zdroj: Vlastní šetření

Z tabulky lze vypočítat, že celkem byla čistá devizová pozice v Oberbank AG 0. Tento výsledek je ve všech uvedených letech. Z této tabulky je patrné, že Oberbank AG neměla žádný problém s čistou devizovou pozicí v žádném roce. Podrobněji je měnové riziko v Oberbank AG řízeno pro všechna oddělení centrálně. V právně samostatných zahraničních oddělení a zahraničních pobočkách vzniká riziko jen zanedbatelně.

5 SHRNU TÍ A ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo porovnání bankovních rizik s cílem vyvodit závěry pro případnou nápravu zjištěné skutečnosti. Práce byla zaměřena na čtyři konkrétní druhy rizik. Těmito riziky jsou úvěrové (kreditní) riziko, riziko likvidity, riziko úvěrové a riziko měnové. Všechna tyto rizika jsou vyhodnocována v rámci České republiky. Vývoj těchto rizik je zaznamenán od roku 2004, kdy Oberbank AG vstoupila na český trh.

Teoretická část byla zaměřena na průřez danou problematikou v oblasti bankovníctví, základní pojmy a jejich charakteristiku (banky a jejich činnost, bankovní úvěry, podmínky zajištění úvěrů). V první kapitole teoretické části byly charakterizovány banky a jejich činnosti, zejména podmínky pro zřízení zahraniční banky, základní funkce bank, volné peníze, obchodování s penězi, finanční investor, finanční trh, přímé a nepřímé investování. Další kapitola teoretické části se věnuje bankovnímu systému a formám jeho uspořádání. Třetí kapitolou v teoretické části jsou úvěrové obchody. Poslední kapitolou jsou rizika podnikání v bankovníctví. Zahrnuje klasifikaci bankovních rizik, některé druhy rizika a bankovní sektor, management některých bankovních rizik, řízení bankovních rizik a cíle tvorby portfolia cenných papírů a řízení rizik mimobilančního bankovníctví.

Praktická část je zaměřena na analýzu vybraných rizik v Oberbank AG Česká republika. Za nejvýznamnější riziko je považováno riziko úvěrové (kreditní). Toto riziko se v Oberbank AG také nejvíce vyhodnocuje na úrovni poboček pro Českou republiku. Z tohoto důvodu je mu také věnována největší část této práce. Prvním krokem bylo rozdělení pohledávek za klienty Oberbank AG podle rizikovosti. Tyto pohledávky byly rozděleny na pohledávky bez selhání dlužníka a pohledávky se selháním dlužníka. Následně pohledávky se selháním dlužníka byly rozděleny na sledované, nesledované, pochybné a ztrátové pohledávky. Pomocí ukazatele pohledávek po splatnosti ku pohledávkám za ostatními klienty, bylo zjištěno, jak se vyvíjely úvěry v selhání k celkové výši úvěrů. Bylo zjištěno, že **nejvyšší podíl byl v roce 2004 a to 29%**. Toto bylo způsobeno především vstupem poboček Oberbank AG na český trh. V praxi to znamenalo, že byl vysoký podíl sledovaných a ohrožených pohledávek. Tedy i vysoké úvěrové riziko. V průběhu dalších let se toto riziko postupně snižovalo. **V roce 2005 bylo například 12%, v roce 2007 již 3, 42%**. Podle údajů zveřejněných Českou národní bankou tvořily však úvěry v selhání v České republice v roce 2007 pouze 2,65%. **Údaje o úvěrech v selhání České národní banky jsou údaje, které uvádí, jaký byl průměrný stav úvěrů v selhání v celém komerčním bankovníctví.** Toto

v praxi znamená, že Oberbank AG měla stále vyšší kreditní riziko než ostatní obchodní banky. **V letech 2008, 2009 a 2010** docházelo k **mírnému růstu tohoto rizika**. **V roce 2008** byly úvěry v selhání v **Oberbank AG 5,51%**, zatímco podle **České národní banky** byl průměr úvěrů v selhání **3,17%**. **V roce 2009** to bylo u **Oberbank AG 8,89%**, zatímco průměr úvěrů v selhání v komerčním bankovníctví podle **České národní banky** byl **5,24%**. **V roce 2010** byla zjištěná hodnota **10,39% v Oberbank AG**, zatímco podle **České národní banky** byl průměr úvěrů v selhání v komerčním bankovníctví **6,25%**. **Je tedy zřejmé, že úvěry v selhání u Oberbank AG byly vyšší než průměr u úvěrů v selhání v komerčním bankovníctví České republiky podle České národní banky**. Toto zjištění pro Oberbank AG není příliš pozitivní. Měla by se tedy snažit více se přiblížit k průměrným hodnotám, které uvádí ČNB. Ovšem zjištěné údaje v těchto letech (2008, 2009 a 2010) nebyly tak vysoké jako v letech 2004 a 2005. Jak tedy vyplývá z uvedených výsledků, podíl klasifikovaných pohledávek na celkových hrubých pohledávkách se od roku **2004 do roku 2010 výrazně snížil**. Což je z hlediska řízení úvěrového (kreditního) rizika velmi pozitivní zjištění. V praxi to znamená, že Oberbank AG snižovala v jednotlivých letech pohledávky, u kterých je vyšší riziko nezaplacení.

Pro ještě výraznější snížení úvěrů v selhání je možné provést řadu opatření. Jedním z těchto opatření může být možnost, prověřovat potenciální dlužníky prostřednictvím ratingových agentur. Tyto agentury slouží k ohodnocení bonity potenciálního dlužníka. Rating je nezávislé hodnocení různých subjektů. Úvěrový rating vyjadřuje důvěryhodnost dlužníka. Další možností by bylo zpřísnit podmínky poskytování úvěrů pro klienty Oberbank AG. Například důkladněji prověřovat jejich příjmy, majetek a celkovou bonitu budoucích klientů.

Další metodou, jak analyzovat vývoj celkových pohledávek nebo-li celkovou výši úvěrů, byla analýza pomocí řetězových a bazických indexů. Pomocí řetězového indexu bylo zjištěno, že pohledávky za klienty Oberbank AG každým rokem rostly. Toto bylo způsobeno zejména rozšiřováním počtu poboček a rozšiřováním nabídky produktů. Prostřednictvím bazických indexů bylo analyzováno, jak se pohledávky za klienty Oberbank AG zvyšovaly od roku 2004. Výsledkem bylo zjištění, že pohledávky za klienty Oberbank AG byly **5,65krát vyšší v roce 2010 než roce 2004**. Což bylo opět způsobeno zvyšováním počtu poboček a nabízených produktů. Posledním ukazatelem v kapitole úvěrové riziko byl poměr klientských úvěrů a vkladů. **Tento ukazatel byl nejvyšší v letech 2006 a 2007 a to 337,78% a 301%**.

Z této analýzy vyplývá, že banka více půjčovala klientům a zároveň měla méně peněžních prostředků od klientů. V letech 2004, 2005, 2008, 2009 a 2010 se tento ukazatel pohyboval **od 100% do 200%**. Je tedy patrné, že pohledávky za klienty Oberbank AG byly vždy vyšší než závazky za klienty Oberbank AG.

Druhým velmi významným rizikem je riziko likvidity. Toto riziko bylo vyhodnoceno, nejprve z hlediska splatnosti aktiv a pasiv. Vzhledem k tomu že, Oberbank AG je na území ČR zastoupena pouze pobočkami, toto riziko nebylo dále vyhodnoceno v této práci. Proto riziko likvidity bylo analyzováno v rámci běžné finanční analýzy. **Běžná a pohotová analýza byla vyhodnocena jako bezproblémová v letech 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 a 2010.** Všechny analyzované hodnoty se **pohybovaly v doporučeném pásmu mezi 1 až 2,5**. V praxi to pro Oberbank AG znamená, že byla schopna financovat aktiva nástroji s vhodnou splatností. Oberbank AG byla také schopna likvidovat/prodat aktiva za přijatelnou cenu v přijatelném časovém horizontu. **Rok 2004 byla hodnota 2,9**. Tato hodnota přesahovala doporučné pásmo, což znamená, že Oberbank AG měla v tomto roce **problém s běžnou a pohotovou likviditou**. V praxi by to mohlo znamenat, že Oberbank AG by nebyla schopna likvidovat/prodat aktiva za přijatelnou cenu v přijatelném časovém horizontu. **Okamžitá likvidita se ve všech prověřovaných letech pohybovala v doporučeném pásmu od 0 do 1**. Pro Oberbank AG z toho tedy vyplývá, že v této oblasti nebyl zjištěn žádný problém.

Úrokové riziko bylo vyhodnoceno prostřednictvím GAP analýzy a úrokově citlivých závazků Oberbank AG. Čím je tento ukazatel nižší, tím úspěšnější byla Oberbank AG ČR v řízení úrokového rizika. Tento trend byl od roku **2004 do roku 2010 klesající**, což je pozitivní zjištění pro Oberbank AG z hlediska řízení úrokového rizika. V roce 2004 byl výsledek **10,39%**, což je nejvyšší za uvedené roky. V tomto roce tedy na tom Oberbank AG byla nejhůře ze všech analyzovaných roků. Rok 2005 byla tato hodnota **6,7%**. Dalším analyzovaným rokem byl rok 2007, kdy byla hodnota **3,21%**. Rok 2008 úrokové riziko opět kleslo a to na **2,1%**. Rok 2009 vykazoval hodnotu **1,28%**. Posledním analyzovaným rokem v této práci je rok 2010 kdy byla hodnota **pouze 0,08%**. Z následné analýzy vyplývá, že Oberbank AG byla každým rokem v řízení úvěrového rizika na úrovni ČR úspěšnější. Další vyhodnocení tohoto rizika není možné na úrovni ČR.

Posledním rizikem je měnové riziko, které bylo zhodnoceno prostřednictvím čisté devizové pozice. Tato čistá devizová pozice byla ve všech uvedených letech **0**. Z toho

vyplývá, že měnové riziko na úrovni ČR je zanedbatelné. V právně samostatných oddělení a v zahraničních pobočkách vznikají pouze zanedbatelná měnová rizika.

Na závěr lze konstatovat, že banka Oberbank AG ČR si v oblasti řízení rizik pro jednotlivé pobočky vedla velmi dobře. Pouze u rizika úvěrového (kreditního) by bylo možné sjednat nápravu. Konkrétním důvodem jsou vyšší zjištěné hodnoty úvěrů v selhání v letech 2007, 2008, 2009 a 2010 oproti údajům z České národní banky, které uvádí průměrný stav úvěrů v selhání na trhu České republiky. I když toto riziko nelze úplně eliminovat, existuje mnoho způsobů, jak ho Oberbank AG může ještě více snižovat. Jednou z možností je ještě lépe prověřovat budoucí klienty Oberbank AG před poskytnutím úvěrů. Další možností může být lepší zajištění v případě, že klient úvěr nebude řádně splácet. Pro zmírnění kreditního rizika je také zřízeno oddělení „Řízení rizikových úvěrů“. Další rizika, která byla v této práci analyzována (likvidity, úrokové, měnové) byla vyhodnocena jako rizika dobře řízená na úrovni poboček ČR. Proto nejsou dále doporučována žádná opatření v této oblasti.

6 SUMMARY

The aim of this bachelor thesis on the topic “The Development of Bank Risks in Oberbank AG” was to compare the bank's risks in Oberbank AG with the aim to deduce conclusions for the possible rectification of an ascertained reality. In the theoretical part there are stated an overview of given issues, basic terms and their characteristics (banks and their activity, bank credits, the conditions of arranging credits etc.). The practical part is focused on a credit, liquid, interest and currency risk in Oberbank AG in years 2004, 2005, 2007, 2008, 2009 and 2010. The interest rate risk was evaluated via credits in failure and the total height of credits. Further via basis and chain index. The last step in the evaluation of the credit risk was the indicator of client's receivables and obligations. The second analysed risk was the risk of liquidation. This risk was analysed from the point of maturity of assets and liabilities. Further it was modified in indicators of financial analysis. The credit risk was evaluated through the share of GAP analysis and total liability. The last risk, which is elaborated in this thesis, is the monetary risk which was evaluated through net foreign currency position. In the conclusion of this work, it was discovered that even though the credit risk was declining from 2004 till 2010 credits of failure were higher than approximate credits of failure in other commercial banks according to CNB. Other risks were evaluated as being flawlessly managed by Oberbank AG on the level of the Czech Republic.

Key words:

bank risks, credit risk, liquidity risk, rate risk, currency risk.

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní publikace

- [1] DVOŘÁK, Petr. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. vyd. Linde Praha a. s., 1999, 475 s. ISBN 80-7201-141-3
- [2] KAŠPAROVSKÁ, Vlasta, *Řízení obchodních bank*. vyd. C. H. Beck, Praha 2006. 339 s. ISBN 80-7179-381-7
- [3] MEJSTRÍK, Michal. PEČENÁ, Magda. TEPLÝ, Petr *Základní principy bankovníctví, Basic principles of basic* .1. vyd. Nakladatelství Karolinum, 2009, 627s. ISBN 978-80-246-1500-4.
- [4] PETRJANOŠOVÁ, Božena. *Bankovní management*, vyd. Masarykova univerzita, 1996, 146 s. ISBN 80-210-1471-7
- [5] POLUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 1. vyd. Praha. C.H. Beck, 2006, 716 s. ISBN 80-7179-462-7.
- [6] PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. vyd. Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2009, 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.
- [7] REVANDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. vyd. Management Press, Praha 2001, 782 s. ISBN 80-7261-051-1
- [8] REVAND, Zbyněk. *Komerční bankovníctví*. vyd. Management Press 1999, 741 s. ISBN 80-85943-89-1.
- [9] ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava A KOL., *Bankovníctví*. 2. vyd. Grada Publishing, 1998, 304s. .ISBN 80-7169-663-3.

Elektronická publikace:

[10] Zákon o bankách. *Zákon o bankách* [online]. [cit 2013-04-01]. Dostupné z :

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/banky/>.

[11] Zákon o ČNB. *Zákon o ČNB* [online]. [cit 2013-04-05]. Dostupné z :

<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-6-1993-sb-o-ceske-narodni-bance/cele-zneni/>.

[12] Obchodní zákoník. *Obchodní zákoník* [online]. [cit 2013-04-07]. Dostupné z :

<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-513-1991-sb-obchodni-zakonik/>

[13] Oberbank AG. *Účetní závěrky 2004, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010*. [online]. [cit 2013-04-01]. Dostupné z :

<http://www.justice.cz/xqw/xervlet/insl/index?sysinf.@typ=sbirka&sysinf.@strana=documentList&vypisListin.@cEkSub=300001055&sysinf.klic=1d3e9b0e497a8cd44f0b6b9d6ab07496&sysinf.spis.@oddil=A&sysinf.spis.@vlozka=7697&sysinf.spis.@soud=Krajsk%FDm%20soudem%20v%20C8esk%FDch%20Bud%ECjovic%EDch&sysinf.platnost=08.03.2012>

Ostatní materiály:

[14] Zápis z přednášek předmětu *Bankovníctví*. JCU – ČB , 2012

[15] Zápis z přednášek předmětu *Finanční analýza*. JCU – ČB, 2013

Seznam tabulek a obrázků

Obrázek 1: Financování přímé

Obrázek 2: Financování nepřímé

Obrázek 3: Členění bankovních rizik

Obrázek 4: Magický trojúhelník

Obrázek 5: Likvidní pozice bank a čistý peněžní tok

Obrázek 6: Proces managementu rizik úrokové sazby

Tabulka 1 : Kategorizace pohledávek za klienty v tis. Kč

Tabulka 2: Pohledávky po splatnosti a celkové pohledávky v %

Tabulka 3: Vývoj pohledávek za klienty – řetězové indexy v tis. Kč

Tabulka 4: Vývoj pohledávek za klienty – bazické indexy v tis. Kč

Tabulka 5: Klientské pohledávky a závazky v Oberbank AG v tis Kč

Tabulka 6: Riziko likvidity z hlediska splatnosti aktiv a pasiv v %

Tabulka 7: Pohotová – běžná likvidita v tis. Kč

Tabulka 8: Okamžitá likvidita v tis. Kč

Tabulka 9: GAP analýzy a celkové závazky v tis. Kč

Tabulka 10: Čistá devizová pozice v tis. Kč

Graf 1: Porovnání sledovaných a ohrožených pohledávek s pohledávkami za ostatním klienty v tis. Kč

Graf 2: Podíl ohrožených pohledávek na celkových pohledávkách v %

Graf 3: Vývoj pohledávek za klienty – řetězové indexy v %

Graf 4: Vývoj pohledávek za klienty – bazické indexy v %

Graf 5: Pohledávky a závazky za klienty Oberbank AG v tis. Kč

Graf 6: Pohotová – běžná likvidita v tis. Kč

Graf 7: Okamžitá likvidita v tis. Kč

Graf 8: Podíl GAP analýzy a celkových závazků v tis. Kč

Seznam příloh a přílohy

- Příloha 1: Aktiva Oberbank AG ČR 2004, 2005
- Příloha 2: Pasiva Oberbank AG ČR 2004, 2005
- Příloha 3: Aktiva Oberbank AG ČR 2006, 2007
- Příloha 4: Pasiva Oberbank AG ČR 2006, 2007
- Příloha 5: Aktiva Oberbank AG ČR 2008, 2009
- Příloha 6: Pasiva Oberbank AG ČR 2008, 2009
- Příloha 7: Aktiva Oberbank AG ČR 2009, 2010
- Příloha 8: Pasiva Oberbank AG ČR 2009, 2010
- Příloha 9: Kvalita úvěrového portfolia 2004, 2005
- Příloha 10: Kvalita úvěrového portfolia 2007, 2008
- Příloha 11: Kvalita úvěrového portfolia 2008,2009
- Příloha 12: Kvalita úvěrového portfolia 2009,2010
- Příloha 13: Riziko likvidity 2004, 2005
- Příloha 14: Riziko likvidity 2007, 2008
- Příloha 15: Riziko likvidity 2008, 2009
- Příloha 16: Riziko likvidity 2009, 2010
- Příloha 17: Úroková citlivost vybraných aktiv a závazků banky 2004
- Příloha 18: Úroková citlivost vybraných aktiv a závazků banky 2007, 2008
- Příloha 19: Úroková citlivost vybraných aktiv a závazků banky 2008, 2009
- Příloha 20: Úroková citlivost vybraných aktiv a závazků banky 2009, 2010
- Příloha 21: Devizová pozice banky v nejvýznamnějších měnách 2004, 2005
- Příloha 22: Devizová pozice banky v nejvýznamnějších měnách 2007, 2008
- Příloha 23: Devizová pozice banky v nejvýznamnějších měnách 2008, 2009
- Příloha 24: Devizová pozice banky v nejvýznamnějších měnách 2009, 2010

Příloha 1

Obchodní firma: Oberbank AG pobočka Česká republika
 sídlo: České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II 6/3
 identifikační číslo: 26080222
 předmět podnikání: bankovní činnost
 okamžik sestavení účetní závěrky: 20. ledna 2006
 kód banky: 8040

ROZVAHA
 k 31. prosinci 2005

tis. Kč	Poznámka	2005	2004
AKTIVA			
1	Pokladní hotovost a vklady u centrálních bank	104 982	110 446
3	Pohledávky za bankami a družstevními záložnami	10 55 435	47 888
	v tom: a) splatné na požádání	55 435	23 030
	b) ostatní pohledávky	0	24 858
4	Pohledávky za klienty - členy družstevních záložek	11,18 4 394 798	2 273 081
	v tom: a) splatné na požádání	497 775	179 293
	b) ostatní pohledávky	3 897 023	2 093 788
9	Dlouhodobý nehmotný majetek	12 276 682	286 884
	z toho: a) zřizovací výdaje	0	0
	b) goodwill	276 682	286 884
10	Dlouhodobý hmotný majetek	13 22 394	6 991
	z toho: pozemky a budovy pro provozní činnost	0	0
11	Ostatní aktiva	14 1 141	225
13	Náklady a příjmy příštích období	3 472	1 680
Aktiva celkem		4 858 904	2 727 195

Příloha uvedená na stranách 1 až 27 tvoří součást této účetní závěrky.

Příloha 2

tis. Kč	Poznámka	2005	2004
PASIVA			
1	Závazky vůči bankám a družstevním záložnám v tom: a) splatné na požádání b) ostatní závazky	15 2 494 332 1 541 535 952 797	1 271 447 270 686 1 000 761
2	Závazky vůči klientům - členům družstevních záložen v tom: a) splatné na požádání b) ostatní závazky	16 2 307 898 1 682 304 625 594	1 382 429 602 320 780 109
4	Ostatní pasiva	17 71 001 2 744	77 539 951
5	Výnosy a výdaje příštích období	18 2 420	2 960
6	Rezervy v tom: a) na důchody a podobné závazky b) na daně c) ostatní	0 0 2 420 -19 491	0 0 2 960 -8 131
15	Zisk nebo ztráta za účetní období	4 858 904	2 727 195
Pasiva celkem			

Příloha uvedená na stranách 1 až 27 tvoří součást této účetní závěrky.

Obchodní firma: Oberbank AG pobočka Česká republika
 Sídlo: České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. 6/3
 IČO: 26080222
 Předmět podnikání: banka
 Okamžik sestavení účetní závěrky: 18. ledna 2008
 Kód banky: 8040

ROZVAHA
 k 31. prosinci 2007

tis. Kč	Poznámka	2007	2006
AKTIVA			
1	Pokladní hotovost a vklady u centrálních bank	153 162	149 797
3	Pohledávky za bankami a družstevními záložnami	245 151	320 263
	a) splatné na požádání	92 305	320 263
	b) ostatní pohledávky	152 846	0
4	Pohledávky za klienty a členy družstevních záložen	9 562 935	6 998 410
	a) splatné na požádání	1 754 106	836 435
	b) ostatní pohledávky	7 808 829	6 161 975
9	Dlouhodobý nehmotný majetek	171 356	234 681
	z toho: a) zřizovací výdaje	0	0
	b) goodwill	110 777	174 075
10	Dlouhodobý hmotný majetek	50 998	36 232
	z toho: pozemky a budovy pro provozní činnost	0	0
11	Ostatní aktiva	11 846	11 126
13	Náklady a příjmy příštích období	2 842	3 936
Aktiva celkem		10 198 290	7 754 445

Příloha uvedená na stranách 1 až 31 tvoří součást této účetní závěrky.

Příloha 4

tis. Kč	Poznámka	2007	2006
PASIVA			
1	Závazky vůči bankám a družstevním záložnám	7 029 802	5 655 297
	a) splatné na požádání	7 029 802	5 655 297
	b) ostatní závazky	0	0
2	Závazky vůči klientům a členům družstevních záložen	3 135 451	2 050 792
	a) splatné na požádání	2 243 683	1 435 994
	b) ostatní závazky	891 768	614 798
4	Ostatní pasíva	116 073	75 847
5	Výnosy a výdaje příštích období	1 629	2 151
6	Rezervy	980	1 700
	a) na důchody a podobné závazky	0	0
	a) na daně	0	0
	b) ostatní	980	1 700
15	Zisk nebo ztráta za účetní období	-85 645	-31 342
Pasíva celkem		10 198 290	7 754 445

Příloha uvedená na stranách 1 až 31 tvoří součást této účetní závěrky.

Obchodní firma: Oberbank AG pobočka Česká republika
 Sídlo: České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II 6/3
 IČO: 26080222
 Předmět podnikání: banka
 Okamžik sestavení účetní závěrky: 18. ledna 2010
 Kód banky: 8040

ROZVAHA
 k 31. prosinci 2009

tis. Kč	Poznámka	2009	2008
AKTIVA			
1	Pokladní hotovost a vklady u centrálních bank	244 101	193 788
3	Pohledávky za bankami a družstevními záložnami	532 503	722 996
	v tom: a) splatné na požádání	415 159	596 442
	b) ostatní pohledávky	117 344	126 554
4	Pohledávky za klienty - členy družstevních záložen	0 985 478	10 653 681
	v tom: a) splatné na požádání	1 789 844	1 971 341
	b) ostatní pohledávky	9 195 634	8 682 340
9	Dlouhodobý nehmotný majetek	41 467	105 382
	z toho: b) goodwill	-	51 419
10	Dlouhodobý hmotný majetek	42 074	55 762
11	Ostatní aktiva	8 127	7 408
13	Náklady a příjmy příštích období	4 541	4 788
Aktiva celkem		11 858 291	11 743 805

Příloha uvedená na stranách 1 až 32 tvoří součást této účetní závěrky.

Příloha 6

tis. Kč		Poznámka	2009	2008
PASIVA				
1	Závazky vůči bankám a družstevním záložnám	15	2 009 391	5 482 512
	v tom: a) splatné na požádání		2 009 391	5 482 512
2	Závazky vůči klientům - členům družstevních záložen	16	9 789 953	6 203 996
	v tom: a) splatné na požádání		7 549 738	3 585 751
	b) ostatní závazky		2 240 215	2 618 245
4	Ostatní pasiva	17	69 704	111 532
5	Výnosy a výdaje příštích období		631	1 128
6	Rezervy		-	1 300
	c) ostatní		-	1 300
14	Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta z předchozích období	20	-	-
15	Zisk nebo ztráta za účetní období		(11 388)	(56 663)
Pasiva celkem			11 858 291	11 743 805

Příloha uvedená na stranách 1 až 32 tvoří součást této účetní závěrky.

Obchodní firma: Oberbank AG pobočka Česká republika
 Sídlo: České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. 6/3
 IČO: 26080222
 Předmět podnikání: banka
 Okamžik sestavení účetní závěrky: 24. ledna 2011
 Kód banky: 8040

ROZVAHA
 k 31. prosinci 2010

tis. Kč	Poznámka	2010	2009
AKTIVA			
1	Pokladní hotovost, vklady u centrálních bank	253 006	244 101
3	Pohledávky za bankami, za družstevními záložnami	635 453	532 503
	v tom: a) splatné na požádání	525 339	415 159
	b) ostatní pohledávky	110 114	117 344
4	Pohledávky za klienty, členy družstevních záložen	12 557 259	10 985 478
	v tom: a) splatné na požádání	2 123 819	1 789 844
	b) ostatní pohledávky	10 433 440	9 195 634
9	Dlouhodobý nehmotný majetek	30 110	41 467
	z toho a) ostatní	30 110	41 467
10	Dlouhodobý hmotný majetek	37 760	42 074
11	Ostatní aktiva	5 057	8 127
13	Náklady a příjmy příštích období	3 794	4 541
Aktiva celkem		13 522 439	11 858 291

Příloha uvedená na stranách 1 až 31 tvoří součást této účetní závěrky.

tis. Kč		Poznámka	2010	2009
PASIVA				
1	Závazky vůči bankám, družstevním záložnám v tom: a) splatné na požádání	15	4 431 488	2 009 391
2	Závazky vůči klientům, členům družstevních záložen v tom: a) splatné na požádání b) ostatní závazky	16	8 914 183	9 789 953
4	Ostatní pasiva		2 142 193	2 240 215
5	Výnosy a výdaje příštích období	17	150 938	69 704
6	Rezervy		5	631
	a) na daně	18	11 795	-
	c) ostatní		4 853	-
15	Zisk nebo ztráta za účetní období		6 942	-
			14 030	(11 388)
Pasiva celkem			13 522 439	11 858 291

Příloha uvedená na stranách 1 až 31 tvoří součást této účetní závěrky.

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2005

23. FINANČNÍ NÁSTROJE – ÚVĚROVÉ RIZIKO (pokračování)**(d) Koncentrace úvěrového rizika**

Koncentrace úvěrového rizika vzniká z důvodu existence úvěrových pohledávek s obdobnými ekonomickými charakteristikami, které ovlivňují schopnost dlužníka dostát svým závazkům. Banka vytvořila systém vnitřních limitů na jednotlivé země, odvětví a dlužníky tak, aby zabránila vzniku významné koncentrace úvěrového rizika.

Sektorová analýza

Analýza koncentrace úvěrového rizika do jednotlivých odvětví/sektorů je uvedena v bodu 11 (b) přílohy.

Analýza podle zeměpisných oblastí

tis. Kč	2005	2004
Česká republika	4 392 450	2 264 957
Slovenská republika	47	25
Německo	10	3 109
Ruská federace	2	1
Ostatní	2 289	4 989
Celkem	4 394 798	2 273 081

(e) Vymáhání pohledávek za dlužníky

Banka má zřízeno oddělení "Řízení rizikových úvěrů", které spravuje pohledávky, jejichž návratnost je ohrožena. Toto oddělení se zabývá právními kroky, restrukturalizací pohledávek, atd. za účelem dosažení maximální výtěžnosti, včetně realizace zajištění a zastupování banky ve výborech věřitelů v případě konkurzů uvalených na dlužníky.

(f) Sekuritizace a použití úvěrových derivátů

Banka neprovedla do data účetní závěrky žádnou sekuritizaci svých pohledávek.

(g) Kvalita úvěrového portfolia

Úvěrové portfolio v tis. Kč	k 31.12.2005	%	k 31.12.2004	%
Celková výše hrubých pohledávek	4 410 977		2 285 544	
z toho: klasifikované pohledávky	532 666	12,1	659 324	28,8
z toho:				
sledované pohledávky	336 986	63,3	395 249	60,0
nestandardní pohledávky	88 949	16,7	172 014	26,1
pochybné pohledávky	78 444	14,7	81 945	12,4
ztrátové pohledávky	28 287	5,3	10 116	1,5

Stav opravných položek v tis. Kč	k 31.12.2005	k 31.12.2004
sledované pohledávky	238	6 409
nestandardní pohledávky	2 652	2 863
pochybné pohledávky	1 544	1 768
ztrátové pohledávky	11 745	1 423
Celkové OP	16 179	12 463

Opravné položky k 1.10.2004 byly nahrazeny korekčními položkami, které pouze technicky snižují

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2008

23. FINANČNÍ NÁSTROJE – ÚVĚROVÉ RIZIKO (pokračování)

(f) Sekuritizace a použití úvěrových derivátů

Banka neprovedla do data účetní závěrky žádnou sekuritizaci svých pohledávek.

(g) Kvalita úvěrového portfolia

Úvěrové portfolio v tis. Kč	2008	%	2007	%
Celková výše hrubých pohledávek	10 791 740		9 632 758	
z toho: klasifikované pohledávky	594 785	5,5	330 015	3,4
z toho:				
sledované pohledávky	293 340	49,3	134 334	40,7
nestandardní pohledávky	75 880	12,8	62 673	19,0
pochybné pohledávky	40 232	6,8	9 429	2,9
ztrátové pohledávky	185 333	31,1	123 579	37,4
Stav opravných položek v tis. Kč	2008		2007	
sledované pohledávky	771		152	
nestandardní pohledávky	3 806		6 833	
pochybné pohledávky	4 457		1 161	
ztrátové pohledávky	129 025		61 677	
Celkové OP	138 059		69 823	

Opravné položky k 1. říjnu 2004 byly nahrazeny korekčními položkami, které pouze technicky snižují vykazovanou hodnotu pohledávek (příloha bod 11 a).

Objem klasifikovaných pohledávek se zvýšil o 2,1 procentního bodu z důvodu mírného nárůstu insolvence klientů. Míra rizika návratnosti pohledávek je zohledněna v natvořených opravných položkách, jejichž objem se téměř zdvojnásobil.

24. OPERAČNÍ, PRÁVNÍ A OSTATNÍ RIZIKA

Operační riziko

Oblast operačního rizika je ošetřena „Pracovním postupem č. 08/2005 – Optimalizace controllingu operačních rizik“. Na základě tohoto vnitřního předpisu byl v Oberbank AG pobočka Česká republika aplikován kontinuální proces permanentního sledování operačních rizik zahrnující všechna oddělení a filiálky Oberbank AG v ČR. Pro záznam operačního rizika, jeho kategorizaci, zachycení případných škod jakož i reporting a následné vyhodnocování byla zavedena IT-aplikace „Záznam operačního rizika“. Z výše uvedeného předpisu vyplývá povinnost zaznamenávat prostřednictvím této aplikace veškeré případy operačního rizika, přičemž tato aplikace následně umožňuje vyhodnocování zaznamenaných dat v detailním členění dle kategorie, filiálky, částky nebo časového období. Takto pořízená data jsou následně v automatizované podobě přenášena do centrály Oberbank AG v Rakousku, kde slouží jako podklad pro tvorbu pravidelného čtvrtletního reportu operačních rizik určeného představenstvu Oberbank AG. Umístění pracovního postupu a IT-aplikace v rámci vnitřního informačního systému (Intranet) zajišťuje všem zaměstnancům jejich okamžitou dostupnost.

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2009

23. FINANČNÍ NÁSTROJE – ÚVĚROVÉ RIZIKO (pokračování)

(f) Sekuritizace a použití úvěrových derivátů

Banka neprovedla do data účetní závěrky žádnou sekuritizaci svých pohledávek.

(g) Kvalita úvěrového portfolia

Úvěrové portfolio v tis. Kč	2009	%	2008	%
Celková výše hrubých pohledávek	11 194 275		10 791 740	
z toho: klasifikované pohledávky	995 328	8,9	594 785	5,5
z toho:				
sledované pohledávky	436 266	43,8	293 340	49,3
nestandardní pohledávky	120 092	12,1	75 880	12,8
pochybné pohledávky	58 297	5,9	40 232	6,8
ztrátové pohledávky	380 673	38,2	185 333	31,1

Stav opravných položek v tis. Kč	2009	2008
sledované pohledávky	3 062	771
nestandardní pohledávky	4 696	3 806
pochybné pohledávky	6 649	4 457
ztrátové pohledávky	194 390	129 025
Celkové OP	208 797	138 059

Opravné položky k 1. říjnu 2004 byly nahrazeny korekčními položkami, které pouze technicky snižují vykazovanou hodnotu pohledávek (příloha bod 11 a).

Objem klasifikovaných pohledávek se zvýšil o 3,4 procentního bodu z důvodu nárůstu insolvence klientů. Míra rizika návratnosti pohledávek je zohledněna v natvořených opravných položkách, jejichž index nárůstu oproti stavu k předchozímu roku činí 1,5. Převážná většina tvorby opravných položek v roce 2009 se váže ke kategorii ztrátových pohledávek – 87% tvorby, jejichž objem se tak oproti minulému období navýšil o více než 65 mil. Kč a plně pokrývá rizikovou část těchto aktiv.

24. OPERAČNÍ, PRÁVNÍ A OSTATNÍ RIZIKA

Operační riziko

Oblast operačního rizika je ošetřena „Pracovním postupem č. 08/2005 – Optimalizace controllingu operačních rizik“. Na základě tohoto vnitřního předpisu byl v Oberbank AG pobočka Česká republika aplikován kontinuální proces permanentního sledování operačních rizik zahrnující všechna oddělení a filiálky Oberbank AG v ČR. Pro záznam operačního rizika, jeho kategorizaci, zachycení případných škod jakož i reporting a následné vyhodnocování byla zavedena IT-aplikace „Záznam operačního rizika“. Z výše uvedeného předpisu vyplývá povinnost zaznamenávat prostřednictvím této aplikace veškeré případy operačního rizika, přičemž tato aplikace následně umožňuje vyhodnocování zaznamenaných dat v detailním členění dle kategorie, filiálky, částky nebo časového období. Takto pořízená data jsou následně v automatizované podobě přenášena do centrály Oberbank AG v Rakousku, kde slouží jako podklad pro tvorbu pravidelného čtvrtletního reportu operačních rizik určeného představenstvu Oberbank AG. Umístění pracovního postupu a IT-aplikace v rámci vnitřního informačního systému (Intranet) zajišťuje všem zaměstnancům jejich okamžitou dostupnost.

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2010

23. FINANČNÍ NÁSTROJE – ÚVĚROVÉ RIZIKO (pokračování)

(f) Sekuritizace a použití úvěrových derivátů

Banka neprovedla do data účetní závěrky žádnou sekuritizaci svých pohledávek.

(g) Kvalita úvěrového portfolia

Úvěrové portfolio v tis. Kč	2010	%	2009	%
Celková výše hrubých pohledávek	12 905 779		11 194 275	
z toho: klasifikované pohledávky	1 341 039	10,4	995 328	8,9
z toho:				
sledované pohledávky	437 057	32,6	436 266	43,8
nestandardní pohledávky	168 720	12,6	120 092	12,1
pochybné pohledávky	41 816	3,1	58 297	5,9
ztrátové pohledávky	693 446	51,7	380 673	31,1

Stav opravných položek v tis. Kč	2010	2009
sledované pohledávky	937	3 062
nestandardní pohledávky	8 647	4 696
pochybné pohledávky	6 708	6 649
ztrátové pohledávky	332 228	194 390
Celkové OP	348 520	208 797

Opravné položky k 1. říjnu 2004 byly nahrazeny korekčními položkami, které pouze technicky snižují vykazovanou hodnotu pohledávek (příloha bod 11 a).

Objem klasifikovaných pohledávek se zvýšil o 1,5 procentního bodu z důvodu nárůstu insolvence klientů. Míra rizika návratnosti pohledávek je zohledněna v natvořených opravných položkách, jejichž index nárůstu oproti stavu k předchozímu roku činí 1,67. Převážná většina tvorby opravných položek v roce 2010 se váže ke kategorii ztrátových pohledávek – 92% tvorby, jejichž objem se tak oproti minulému období navýšil o více než 138 mil. Kč a plně pokrývá rizikovou část těchto aktiv.

24. OPERAČNÍ, PRÁVNÍ A OSTATNÍ RIZIKA

Operační riziko

Oblast operačního rizika je ošetřena „Pracovním postupem č. 08/2005 – Optimalizace controllingu operačních rizik“. Na základě tohoto vnitřního předpisu byl v Oberbank AG pobočka Česká republika aplikován kontinuální proces permanentního sledování operačních rizik zahrnující všechna oddělení a filie Oberbank AG v ČR. Pro záznam operačního rizika, jeho kategorizaci, zachycení případných škod jakož i reporting a následné vyhodnocování byla zavedena IT-aplikace „Záznam operačního rizika“. Z výše uvedeného předpisu vyplývá povinnost zaznamenávat prostřednictvím této aplikace veškeré případy operačního rizika, přičemž tato aplikace následně umožňuje vyhodnocování zaznamenaných dat v detailním členění dle kategorie, filie, částky nebo časového období. Takto pořizovaná data jsou následně v automatizované podobě přenášena do centrály Oberbank AG v Rakousku, kde slouží jako podklad pro tvorbu pravidelného čtvrtletního reportu operačních rizik určeného představenstvu Oberbank AG. Umístění pracovního postupu a IT-aplikace v rámci vnitřního informačního systému (Intranet) zajišťuje všem zaměstnancům jejich okamžitou dostupnost.

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2005

22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)

(a) Riziko likvidity (pokračování)

Zbytková splatnost aktiv a závazků banky

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Bez specifik.	Celkem
K 31. prosinci 2005						
Pokladní hotovost	76 463	-	-	-	28 519	104 982
Pohledávky za bankami	55 435	-	-	-	-	55 435
Pohledávky za klienty	277 796	792 084	1 265 735	2 059 183	-	4 394 798
Ostatní aktiva	-	-	-	-	300 217	300 217
Náklady a příjmy příštích období	-	-	-	-	3 472	3 472
Celkem	409 694	792 084	1 265 735	2 059 183	332 208	4 858 904
Závazky vůči bankám	1 541 535	250 297	702 500	-	-	2 494 332
Závazky vůči klientům	2 161 090	91 586	55 222	-	-	2 307 898
Ostatní pasiva	53 930	-	-	-	-	53 930
Výnosy a výdaje příštích období	-	-	-	-	2 744	2 744
Celkem	3 756 555	341 883	757 722	-	2 744	4 858 904
Gap	(3 346 863)	450 201	508 013	2 059 183	329 466	-
Kumulativní gap	(3 346 863)	(2 896 662)	(2 388 649)	(329 466)	-	-

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Bez specifik.	Celkem
K 31. prosinci 2004						
Pokladní hotovost	53 171	-	-	-	57 275	110 446
Pohledávky za bankami	47 888	-	-	-	-	47 888
Pohledávky za klienty	200 216	542 460	663 317	867 088	-	2 273 081
Ostatní aktiva	-	-	-	-	294 100	294 100
Náklady a příjmy příš. Období	-	-	-	-	1 680	1 680
Celkem	301 275	542 460	663 317	867 088	353 055	2 727 195
Závazky vůči bankám	974 142	297 305	-	-	-	1 271 447
Závazky vůči klientům	1 264 052	79 195	39 182	-	-	1 382 429
Ostatní pasiva	59 169	-	-	-	13 199	72 368
Výnosy a výdaje příš. Období	-	-	-	-	951	951
Celkem	2 297 363	376 500	39 182	-	14 150	2 727 195
Gap	(1 996 088)	165 960	624 135	867 088	338 905	-
Kumulativní gap	(1 996 088)	(1 830 128)	(1 205 993)	(338 905)	-	-

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2008

22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)

(a) Riziko likvidity (pokračování)

Zbytková splatnost aktiv a závazků banky

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 mes. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Bez Specifik.	Celkem
K 31. prosinci 2008						
Pokladní hotovost	108 570	-	-	-	85 218	193 788
Pohledávky za bankami	722 996	-	-	-	-	722 996
Pohledávky za klienty	584 263	2 096 746	1 354 926	6 617 746	-	10 653 681
Ostatní aktiva	-	-	-	-	168 552	168 552
Náklady a příjmy příš. období	-	-	-	-	4 788	4 788
Celkem	1 415 829	2 096 746	1 354 926	6 617 746	258 558	11 743 805
Závazky vůči bankám	5 482 512	-	-	-	-	5 482 512
Závazky vůči klientům	5 140 061	1 002 612	44 017	17 306	-	6 203 996
Ostatní pasiva	38 934	-	-	-	17 235	56 169
Výnosy a výdaje příš. období	-	-	-	-	1 128	1 128
Celkem	10 661 507	1 002 612	44 017	17 306	18 363	11 743 805
Gap	(9 245 678)	1 094 134	1 310 909	6 600 440	240 195	-
Kumulativní gap	(9 245 678)	(8 151 544)	(6 840 635)	(240 195)	-	-

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Bez specifik.	Celkem
K 31. prosinci 2007						
Pokladní hotovost	99 571	-	-	-	53 581	153 162
Pohledávky za bankami	245 151	-	-	-	-	245 151
Pohledávky za klienty	766 066	17 737 979	1 966 068	5 092 822	-	9 562 935
Ostatní aktiva	-	-	-	-	234 200	234 200
Náklady a příjmy příš. období	-	-	-	-	2 842	2 842
Celkem	1 110 788	1 737 979	1 966 068	5 092 822	290 639	10 198 290
Závazky vůči bankám	7 029 802	-	-	-	-	7 029 802
Závazky vůči klientům	2 974 661	128 877	31 913	-	-	3 135 451
Ostatní pasiva	31 408	-	-	-	-	31 408
Výnosy a výdaje příš. období	-	-	-	-	1 629	1 629
Celkem	10 035 871	128 877	31 913	0	1 629	10 198 290
Gap	(8 925 083)	1 609 102	1 934 155	5 092 822	289 004	-
Kumulativní gap	(8 925 083)	(7 315 981)	(5 381 826)	(289 004)	-	-

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2009

22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)**(a) Riziko likvidity (pokračování)****Zbytková splatnost aktiv a závazků banky**

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Bez Specifik.	Celkem
K 31. prosinci 2009						
Pokladní hotovost	75 476	-	-	-	168 625	244 101
Pohledávky za bankami	415 159	-	117 344	-	-	532 503
Pohledávky za klienty	1 220 805	1 190 788	1 855 323	6 718 562	-	10 985 478
Ostatní aktiva	-	-	-	-	91 668	91 668
Náklady a příjmy příš. období	-	-	-	-	4 541	4 541
Celkem	1 711 440	1 190 788	1 972 667	6 718 562	264 834	11 858 291
Závazky vůči bankám	2 009 391	-	-	-	-	2 009 391
Závazky vůči klientům	8 630 587	424 008	712 949	22 409	-	9 789 953
Ostatní pasiva	27 033	-	-	-	31 283	58 316
Výnosy a výdaje příš. období	-	-	-	-	631	631
Celkem	10 667 011	424 008	712 949	22 409	31 914	11 858 291
Gap	(8 955 571)	766 780	1 259 718	6 696 153	323 920	-
Kumulativní gap	(8 955 571)	(8 188 791)	(6 929 073)	(232 920)	-	-

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Bez specifik.	Celkem
K 31. prosinci 2008						
Pokladní hotovost	108 570	-	-	-	85 218	193 788
Pohledávky za bankami	722 996	-	-	-	-	722 996
Pohledávky za klienty	584 263	2 096 746	1 354 926	6 617 746	-	10 653 681
Ostatní aktiva	-	-	-	-	168 552	168 552
Náklady a příjmy příš. období	-	-	-	-	4 788	4 788
Celkem	1 415 829	2 096 746	1 354 926	6 617 746	258 558	11 743 805
Závazky vůči bankám	5 482 512	-	-	-	-	5 482 512
Závazky vůči klientům	5 140 061	1 002 612	44 017	17 306	-	6 203 996
Ostatní pasiva	38 934	-	-	-	17 235	56 169
Výnosy a výdaje příš. období	-	-	-	-	1 128	1 128
Celkem	10 661 507	1 002 612	44 017	17 306	18 363	11 743 805
Gap	(9 245 678)	1 094 134	1 310 909	6 600 440	240 195	-
Kumulativní gap	(9 245 678)	(8 151 544)	(6 840 635)	(240 195)	-	-

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2010

22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)

(a) Riziko likvidity (pokračování)

Zbytková splatnost aktiv a závazků banky

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Bez Specifik.	Celkem
K 31. prosinci 2010						
Pokladní hotovost	80 941	-	-	-	172 065	253 006
Pohledávky za bankami	525 339	-	110 114	-	-	635 453
Pohledávky za klienty	857 963	1 913 988	2 043 534	7 741 774	-	12 557 259
Ostatní aktiva	-	-	-	-	72 927	72 927
Náklady a příjmy příš. období	-	-	-	-	3 794	3 794
Celkem	1 464 243	1 913 988	2 153 648	7 741 774	248 786	13 522 439
Závazky vůči bankám	4 431 488	-	-	-	-	4 431 488
Závazky vůči klientům	7 218 737	831 874	842 853	20 719	-	8 914 183
Ostatní pasiva	93 490	-	-	-	83 273	176 763
Výnosy a výdaje příš. období	-	-	-	-	5	5
Celkem	11 743 715	831 874	842 853	20 719	83 278	13 522 439
Gap	(10 279 472)	1 082 114	1 310 795	7 721 055	165 508	-
Kumulativní gap	(10 279 472)	(9 197 358)	(7 886 563)	(165 508)	-	-

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Bez specifik.	Celkem
K 31. prosinci 2009						
Pokladní hotovost	75 476	-	-	-	168 625	244 101
Pohledávky za bankami	415 159	-	117 344	-	-	532 503
Pohledávky za klienty	1 220 805	1 190 788	1 855 323	6 718 562	-	10 985 478
Ostatní aktiva	-	-	-	-	91 668	91 668
Náklady a příjmy příš. období	-	-	-	-	4 541	4 541
Celkem	1 711 440	1 190 788	1 972 667	6 718 562	264 834	11 858 291
Závazky vůči bankám	2 009 391	-	-	-	-	2 009 391
Závazky vůči klientům	8 630 587	424 008	712 949	22 409	-	9 789 953
Ostatní pasiva	27 033	-	-	-	31 283	58 316
Výnosy a výdaje příš. období	-	-	-	-	631	631
Celkem	10 667 011	424 008	712 949	22 409	31 914	11 858 291
Gap	(8 955 571)	766 780	1 259 718	6 696 153	323 920	-
Kumulativní gap	(8 955 571)	(8 188 791)	(6 929 073)	(232 920)	-	-

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2005

22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)**(b) Úrokové riziko**

Banka je vystavena úrokovému riziku vyplývajícímu z pohybu úrokových sazeb na trhu. V případě proměnlivých úrokových sazeb je banka vystavena bazickému riziku, které je dáno rozdílem v mechanismu úpravy jednotlivých typů úrokových sazeb jako Pribor, vyhlášených úroků z vkladů, atd.

(Řízení úrokového rizika na úrovni pobočky zahraniční banky je součástí řízení rizik za celý koncern. Měření, sledování a kontrola úrokového rizika je provázáno s centrálou, výsledky analýz aktiv a pasiv z hlediska úrokových sazeb za pobočku jsou zahrnovány do celkových výsledků koncernu.)

Aktivita v oblasti řízení úrokového rizika mají za cíl optimalizovat čistý úrokový výnos banky v souladu se strategií banky schválenou představenstvem banky.

Úroková citlivost vybraných aktiv a závazků banky

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Celkem
K 31. prosinci 2005					
Pohledávky za centrální bank.	30 271	-	-	-	30 271
Pohledávky za ostatní bank.	55 435	-	-	-	55 435
Pohledávky za klienty	2 218 992	297 762	812 615	1 065 429	4 394 798
Celkem	2 304 698	297 762	812 615	1 065 429	4 480 504
Závazky vůči bankám	1 541 535	250 297	702 500	-	2 494 332
Závazky vůči klientům	2 187 111	91 586	29 201	-	2 307 898
Celkem	3 728 646	341 883	731 701	-	4 802 230
Gap	(1 423 948)	(44 121)	80 914	1 065 429	(321 726)
Kumulativní gap	(1 423 948)	(1 468 069)	(1 387 155)	(321 726)	-

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Celkem
K 31. prosinci 2004					
Pohledávky za centrální bank.	57 275	-	-	-	57 275
Pohledávky za ostatní bank.	47 888	-	-	-	47 888
Pohledávky za klienty	1 484 700	352 796	216 524	219 061	2 273 081
Celkem	1 589 863	352 796	216 524	219 061	2 378 244
Závazky vůči bankám	974 142	297 305	-	-	1 271 447
Závazky vůči klientům	1 264 053	79 195	39 181	-	1 382 429
Celkem	2 238 195	376 500	39 181	-	2 653 876
Gap	(648 332)	(23 704)	177 343	219 061	(275 632)
Kumulativní gap	(648 332)	(672 036)	(494 693)	(275 632)	-

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2008

22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)

(b) Úrokové riziko

Pod úrokovým rizikem se rozumí potenciální možná ztráta z tržních změn způsobených pohybujícími se úrokovými sazbami. V tomto riziku jsou zahrnuty jak položky obchodní knihy, tak položky bankovní knihy. Položky spojené s rizikem jsou řízeny - podle jejich splatností - oddělením Treasury nebo Výborem pro řízení aktiv a pasív. Oberbank schvaluje, měří, sleduje a řídí úrokové riziko prostřednictvím různých limitů.

Řízení úrokového rizika v rámci obchodní knihy přísluší oddělení Treasury. Pro interní účely se zjišťuje riziko v testovacím provozu také na základě principu value-at-risk (spolu s odpovídajícím historickým testováním - backtestingem). Výsledky backtestingu na základě modelu value-at-risk v obchodní knize se ve sledovaném roce pohybovaly v povoleném pásmu. Vedle klíčové úlohy řízení struktury rozvahy je za řízení rizika změny úrokových sazeb v bankovní knize odpovědný Výbor pro řízení aktiv a pasív. Výbor pro řízení aktiv a pasív se schází jednou za měsíc. Pro zjišťování rizika změny úroků v bankovní knize se využívají klasické metody úrokových analýz (modelování limitů úrokového nesouladu, zjišťování limitů citlivosti a metoda capital-at-risk)

Úroková citlivost vybraných aktiv a závazků banky

tis. Kč	Do 3	Od 3 měs.	Od 1 roku	Nad	Celkem
	měs.	do 1 roku	do 5 let	5 let	
K 31. prosinci 2008					
Pohledávky za centrální bank.	64 500	-	-	-	64 500
Pohledávky za ostatní bank.	722 996	-	-	-	722 996
Pohledávky za klienty	1 239 964	1 504 719	1 354 865	6 554 133	10 653 681
Celkem	2 027 460	1 504 719	1 354 865	6 554 133	11 441 177
Závazky vůči bankám	5 482 512	-	-	-	5 482 512
Závazky vůči klientům	5 140 060	1 002 613	44 017	17 306	6 203 996
Celkem	10 622 572	1 002 613	44 017	17 306	11 686 508
Gap	(8 585 112)	502 106	1 310 848	6 536 827	(245 331)
Kumulativní gap	(8 585 112)	(8 093 006)	(6 782 158)	(245 331)	(490 662)

tis. Kč	Do 3	Od 3 měs.	Od 1 roku	Nad	Celkem
	měs.	do 1 roku	do 5 let	5 let	
K 31. prosinci 2007					
Pohledávky za centrální bank.	30 440	-	-	-	30 440
Pohledávky za ostatní bank.	92 305	-	-	152 846	245 151
Pohledávky za klienty	1 890 627	731 381	1 904 754	5 036 173	9 562 935
Celkem	2 013 372	731 381	1 904 754	5 189 019	9 838 526
Závazky vůči bankám	7 029 802	-	-	-	7 029 802
Závazky vůči klientům	2 974 261	129 277	31 913	-	3 135 451
Celkem	10 004 063	129 277	31 913	-	10 165 253
Gap	(7 990 691)	602 104	1 872 841	5 189 019	(326 727)
Kumulativní gap	(7 990 691)	(7 388 587)	(5 515 746)	(326 727)	(653 454)

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2009

22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)

(b) Úrokové riziko

Pod úrokovým rizikem se rozumí potenciální možná ztráta z tržních změn způsobených pohybujícími se úrokovými sazbami. V tomto riziku jsou zahrnuty jak položky obchodní knihy, tak položky bankovní knihy. Položky spojené s rizikem jsou řízeny - podle jejich splatností - oddělením GFM nebo Výborem pro řízení aktiv a pasív. Oberbank schvaluje, měří, sleduje a řídí úrokové riziko prostřednictvím různých limitů.

Řízení úrokového rizika v rámci obchodní knihy přísluší oddělení GFM. Pro interní účely se zjišťuje riziko v testovacím provozu také na základě principu value-at-risk (spolu s odpovídajícím historickým testováním - backtestingem). Výsledky backtestingu na základě modelu value-at-risk v obchodní knize se ve sledovaném roce pohybovaly v povoleném pásmu. Vedle klíčové úlohy řízení struktury rozvahy je za řízení rizika změny úrokových sazeb v bankovní knize odpovědný Výbor pro řízení aktiv a pasív. Výbor pro řízení aktiv a pasív se schází jednou za měsíc. Pro zjišťování rizika změny úroků v bankovní knize se využívají klasické metody úrokových analýz (modelování limitů úrokového nesouladu, zjišťování limitů citlivosti a metoda capital-at-risk)

Úroková citlivost vybraných aktiv a závazků banky

	Do 3	Od 3 měs.	Od 1 roku	Nad	
tis. Kč	měs.	do 1 roku	do 5 let	5 let	Celkem
K 31. prosinci 2009					
Pohledávky za centrální bank.	130 675	-	-	-	130 675
Pohledávky za ost. bank.	415 159	-	117 344	-	532 503
Pohledávky za klienty	2 386 585	495 313	1 522 430	6 581 150	10 985 478
Celkem	2 932 419	495 313	1 639 774	6 581 150	11 648 656
Závazky vůči bankám	2 009 391	-	-	-	2 009 391
Závazky vůči klientům	8 630 186	424 409	712 949	22 409	9 789 953
Celkem	10 639 577	424 409	712 949	22 409	11 799 344
Gap	(7 707 158)	70 904	926 825	6 558 741	(150 688)
Kumulativní gap	(7 707 158)	(7 636 254)	(6 709 429)	(150 688)	(301 376)
K 31. prosinci 2008					
Pohledávky za centrální bank.	64 500	-	-	-	64 500
Pohledávky za ost. bank.	722 996	-	-	-	722 996
Pohledávky za klienty	1 239 964	1 504 719	1 354 865	6 554 133	10 653 681
Celkem	2 027 460	1 504 719	1 354 865	6 554 133	11 441 177
Závazky vůči bankám	5 482 512	-	-	-	5 482 512
Závazky vůči klientům	5 140 061	1 002 612	44 017	17 306	6 203 996
Celkem	10 622 573	1 002 612	44 017	17 306	11 686 508
Gap	(8 585 112)	502 106	1 310 848	6 536 827	(245 331)
Kumulativní gap	(8 585 112)	(8 093 006)	(6 782 158)	(245 331)	(490 662)

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2010

22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)

(b) Úrokové riziko

Pod úrokovým rizikem se rozumí potenciální možná ztráta z tržních změn způsobených pohybujícími se úrokovými sazbami. V tomto riziku jsou zahrnuty jak položky obchodní knihy, tak položky bankovní knihy. Položky spojené s rizikem jsou řízeny - podle jejich splatností - oddělením GFM nebo Výborem pro řízení aktiv a pasív. Oberbank schvaluje, měří, sleduje a řídí úrokové riziko prostřednictvím různých limitů.

Řízení úrokového rizika v rámci obchodní knihy přísluší oddělení GFM. Pro interní účely se zjišťuje riziko v testovacím provozu také na základě principu value-at-risk (spolu s odpovídajícím historickým testováním - backtestingem). Výsledky backtestingu na základě modelu value-at-risk v obchodní knize se ve sledovaném roce pohybovaly v povoleném pásmu. Vedle klíčové úlohy řízení struktury rozvahy je za řízení rizika změny úrokových sazeb v bankovní knize odpovědný Výbor pro řízení aktiv a pasív. Výbor pro řízení aktiv a pasív se schází jednou za měsíc. Pro zjišťování rizika změny úroků v bankovní knize se využívají klasické metody úrokových analýz (modelování limitů úrokového nesouladu, zjišťování limitů citlivosti a metoda capital-at-risk)

Úroková citlivost vybraných aktiv a závazků banky

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Celkem
K 31. prosinci 2010					
Pohledávky za centrální bank.	142 385	-	-	-	142 385
Pohledávky za ostatní bank.	525 339	-	110 114	-	635 453
Pohledávky za klienty	1 067 630	1 958 301	2 041 772	7 489 556	12 557 259
Celkem	1 735 354	1 951 301	2 151 886	7 489 556	13 335 097
Závazky vůči bankám	4 431 488	-	-	-	4 431 488
Závazky vůči klientům	7 177 843	832 275	883 346	20 719	8 914 183
Celkem	11 609 331	832 275	883 346	20 719	13 345 671
Gap	-(9 873 977)	+1 126 026	+1 268 540	+7 468 837	(10 574)
Kumulativní gap	-(9 873 977)	-(8 747 951)	-(7 479 411)	-(10 574)	(21 148)

tis. Kč	Do 3 měs.	Od 3 měs. do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Celkem
K 31. prosinci 2009					
Pohledávky za centrální bank.	130 675	-	-	-	130 675
Pohledávky za ostatní bank.	415 159	-	117 344	-	532 503
Pohledávky za klienty	2 386 585	495 313	1 522 430	6 581 150	10 985 478
Celkem	2 932 419	495 313	1 639 774	6 581 150	11 648 656
Závazky vůči bankám	2 009 391	-	-	-	2 009 391
Závazky vůči klientům	8 630 186	424 409	712 949	22 409	9 789 953
Celkem	10 639 577	424 409	712 949	22 409	11 799 344
Gap	(7 707 158)	70 904	926 825	6 558 741	(150 688)
Kumulativní gap	(7 707 158)	(7 636 254)	(6 709 429)	(150 688)	(301 376)

2010 $\frac{10\ 574}{13\ 345\ 671} = \text{cím h2j2i}$
 cím
 meh

AG
 PUCNY
 GAP co
 nejmenší
 GERONG
 zhamunka

erbank AG pobočka Česká republika
Príloha účetní závěrky
Období končící dnem 31. prosince 2004

21. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)

(c) Měnové riziko

Aktiva a pasiva v cizích měnách včetně podrozvahových angažovaností představují expozici banky vůči měnovým rizikům. Realizované i nerealizované kursové zisky a ztráty jsou zachyceny přímo ve výkazu zisku a ztráty. Sledování a měření devizového rizika pobočky vychází z aktuální denní devizové pozice pobočky, která je součástí celkové devizové pozice koncernu.

Banka má stanoveny vnitřní limity na měnové riziko na bázi čisté měnové pozice v jednotlivých měnách a celkové čisté měnové pozice. Tyto limity jsou vyjádřeny v CZK. Limity pro čisté pozice konvertibilních měn (mimo EUR): 5 mil. Kč. Limit pro čistou pozici EUR: 20 mil. Kč. Limit pro celkovou čistou měnovou pozici: 25 mil. Kč.

Devizová pozice banky v nejvýznamnějších měnách je následující:

tis. Kč	EUR	USD	SKK	CZK	Ostatní	Celkem
K 31. prosinci 2004						
Pokladní hotovost	13 170	601	10	95 038	1 627	110 446
Pohledávky za bankami	22 367	14 384	-	3 989	7 148	47 888
Pohledávky za klienty	238 278	305	-	1 968 623	65 875	2 273 081
Ostatní aktiva	-	-	-	294 100	-	294 100
Náklady a příjmy příštích období	-	-	-	1 680	-	1 680
Celkem	273 815	15 290	10	2 363 430	74 650	2 727 195
Závazky vůči bankám	105 004	-	489	1 097 518	68 436	1 271 447
Závazky vůči klientům	173 034	15 096	6	1 185 810	8 483	1 382 429
Ostatní pasiva	898	-	-	71 469	1	72 368
Výnosy a výdaje příštích období	-	-	-	951	-	951
Celkem	278 936	15 096	495	2 355 748	76 920	2 727 195
Čistá devizová pozice	(5 121)	194	(485)	7 682	(2 270)	-
tis. Kč	EUR	USD	SKK	CZK	Ostatní	Celkem
K 1. říjnu 2004						
Pokladní hotovost	13 381	1 107	-	71 222	1 755	87 465
Pohledávky za bankami	9 953	15 888	-	44 132	6 653	76 626
Pohledávky za klienty	257 290	383	-	2 070 961	55 712	2 384 346
Náklady a příjmy příštích období	-	-	-	2 220	-	2 220
Ostatní aktiva	67	60	1	279 660	28	279 816
Celkem	280 691	17 438	1	2 468 195	64 148	2 830 473
Závazky vůči bankám	80 445	-	134	851 009	64 079	995 667
Závazky vůči klientům	189 431	16 892	7	1 200 333	2 672	1 409 335
Výnosy a výdaje příštích období	-	-	-	5 890	-	5 890
Ostatní pasiva	95	26	-	419 459	1	419 581
Celkem	269 971	16 918	141	2 476 691	66 752	2 830 473
Čistá devizová pozice	10 720	520	(140)	(8 496)	(2 604)	-

Oberbank AG pobočka Česká republika**Příloha účetní závěrky****Období končící dnem 31. prosince 2008****22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)****(c) Měnové riziko**

Měnové riziko je v Oberbank AG řízeno pro všechna oddělení centrálně. V právně samostatných zahraničních odděleních a v zahraničních pobočkách vznikají pouze zanedbatelná měnová rizika.

Oberbank Česká republika má určené své vlastní interní limity pro otevřené měnové pozice. Tyto limity byly stanoveny na základě měnových pozic v jednotlivých měnách a všech měnových pozic dohromady a jsou vyjádřeny v Kč:

Aktuální hodnoty limitů (ekvivalent Kč):

Limit pro pozice v konvertibilních měnách mimo EUR: 1 mil. Kč

Limit pro pozice v EUR: 10 mil. Kč

Limit pro všechny měnové pozice: 15 mil. Kč

Devizová pozice banky v nejvýznamnějších měnách je následující:

tis. Kč	EUR	USD	SKK	CZK	Ostatní	Celkem
K 31. prosinci 2008						
Pokladní hotovost, vklady u centr.b.	12 507	1 549	-	178 309	1 423	193 788
Pohledávky za bankami	143 686	121 680	22 364	405 073	30 193	722 996
Pohledávky za klienty	1 862 705	4 557	-	8 664 704	121 715	10 653 681
Ostatní aktiva	163	3	-	168 385	-	168 552
Náklady a příjmy příštích období	-	-	-	4 788	-	4 788
Celkem	2 019 062	127 789	22 364	9 421 259	153 331	11 743 805
Závazky vůči bankám	1 350 701	-	-	4 013 424	118 387	5 482 512
Závazky vůči klientům	656 579	129 316	22 358	5 359 848	35 895	6 203 996
Ostatní pasiva	1 125	-	-	54 153	891	56 169
Výnosy a výdaje příštích období	-	-	-	1 128	-	1 128
Celkem	2 008 405	129 316	22 358	9 428 553	155 173	11 743 805
Čistá devizová pozice	10 657	(1 527)	6	(7 294)	(1 842)	-
tis. Kč	EUR	USD	SKK	CZK	Ostatní	Celkem
K 31. prosinci 2007						
Pokladní hotovost, vklady u centr.b.	20 364	2 608	755	125 598	3 837	153 162
Pohledávky za bankami	171 487	5 067	-	67 339	1 258	245 151
Pohledávky za klienty	1 279 408	162 730	1	7 960 312	160 484	9 562 935
Ostatní aktiva	168	-	-	234 031	1	234 200
Náklady a příjmy příštích období	-	-	-	2 842	-	2 842
Celkem	1 471 427	170 405	756	8 390 122	165 580	10 198 290
Závazky vůči bankám	1 130 444	56 733	630	5 679 759	162 236	7 029 802
Závazky vůči klientům	332 613	112 570	3	2 685 205	5 060	3 135 451
Ostatní pasiva	4 897	552	-	25 959	-	31 408
Výnosy a výdaje příštích období	-	-	-	1 629	-	1 629
Celkem	1 467 954	169 855	633	8 392 552	167 296	10 198 290
Čistá devizová pozice	3 473	550	123	(2 430)	(1 716)	-

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2009

22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)

(c) Měnové riziko

Měnové riziko je v Oberbank AG řízeno pro všechna oddělení centrálně. V právně samostatných zahraničních odděleních a v zahraničních pobočkách vznikají pouze zanedbatelná měnová rizika. Oberbank Česká republika má určené své vlastní interní limity pro otevřené měnové pozice. Tyto limity byly stanoveny na základě měnových pozic v jednotlivých měnách a všech měnových pozic dohromady a jsou vyjádřeny v Kč:

Aktuální hodnoty limitů (ekvivalent Kč):

Limit pro pozice v konvertibilních měnách mimo EUR: 1 mil. Kč

Limit pro pozice v EUR: 10 mil. Kč

Limit pro všechny měnové pozice: 15 mil. Kč

Devizová pozice banky v nejdůležitějších měnách je následující:

tis. Kč	EUR	USD	SKK	CZK	Ostatní	Celkem
K 31. prosinci 2009						
Pokladní hotovost, vklady u centr. b.	17 329	1 543	-	223 028	2 201	244 101
Pohledávky za bankami	124 186	163 521	-	222 177	22 619	532 503
Pohledávky za klienty	1 648 760	12	-	9 223 205	113 501	10 985 478
Ostatní aktiva	176	-	-	91 491	1	91 668
Náklady a příjmy příštích období	2	-	-	4 539	-	4 541
Celkem	1 790 453	165 076	-	9 764 440	138 322	11 858 291
Závazky vůči bankám	827 262	-	-	1 071 746	110 383	2 009 391
Závazky vůči klientům	922 212	164 170	-	8 675 738	27 833	9 789 953
Ostatní pasiva	138	5	-	58 173	-	58 316
Výnosy a výdaje příštích období	-	-	-	631	-	631
Celkem	1 749 612	164 175	-	9 806 288	138 216	11 858 291
Čistá devizová pozice	40 841	901	-	(41 848)	106	--

tis. Kč	EUR	USD	SKK	CZK	Ostatní	Celkem
K 31. prosinci 2008						
Pokladní hotovost, vklady u centr. b.	12 507	1 549	-	178 309	1 423	193 788
Pohledávky za bankami	143 686	121 680	22 364	405 073	30 193	722 996
Pohledávky za klienty	1 862 705	4 557	-	8 664 704	121 715	10 653 681
Ostatní aktiva	163	3	-	168 385	-	168 552
Náklady a příjmy příštích období	-	-	-	4 788	-	4 788
Celkem	2 019 062	127 789	22 364	9 421 259	153 331	11 743 805
Závazky vůči bankám	1 350 701	-	-	4 013 424	118 387	5 482 512
Závazky vůči klientům	656 579	129 316	22 358	5 359 848	35 895	6 203 996
Ostatní pasiva	1 125	-	-	54 153	891	56 169
Výnosy a výdaje příštích období	-	-	-	1 128	-	1 128
Celkem	2 008 405	129 316	22 358	9 428 553	155 173	11 743 805
Čistá devizová pozice	10 657	(1 527)	6	(7 294)	(1 842)	-

Oberbank AG pobočka Česká republika

Příloha účetní závěrky

Období končící dnem 31. prosince 2010

22. FINANČNÍ NÁSTROJE – TRŽNÍ RIZIKO (pokračování)

(c) Měnové riziko

Měnové riziko je v Oberbank AG řízeno pro všechna oddělení centrálně. V právně samostatných zahraničních odděleních a v zahraničních pobočkách vznikají pouze zanedbatelná měnová rizika. Oberbank Česká republika má určené své vlastní interní limity pro otevřené měnové pozice. Tyto limity byly stanoveny na základě měnových pozic v jednotlivých měnách a všech měnových pozic dohromady a jsou vyjádřeny v Kč:

Aktuální hodnoty limitů (ekvivalent Kč):

Limit pro pozice v konvertibilních měnách mimo EUR: 1 mil. Kč

Limit pro pozice v EUR: 10 mil. Kč

Limit pro všechny měnové pozice: 15 mil. Kč

Devizová pozice banky v nejvýznamnějších měnách je následující:

tis. Kč	EUR	USD	SKK	CZK	Ostatní	Celkem
K 31. prosinci 2010						
Pokladní hotovost, vklady u centr. b.	14 020	2 209	-	234 799	1 978	253 006
Pohledávky za bankami	115 155	269 814	-	238 539	11 945	635 453
Pohledávky za klienty	1 643 897	40 582	-	10 762 149	110 631	12 557 259
Ostatní aktiva	348	-	-	72 579	-	72 927
Náklady a příjmy příštích období	3	-	-	3 791	-	3 794
Celkem	1 773 423	312 605	-	11 311 857	124 554	13 522 439
Závazky vůči bankám	853 740	-	-	3 467 458	110 290	4 431 488
Závazky vůči klientům	839 013	311 385	-	7 748 482	15 303	8 914 183
Ostatní pasiva	380	4	-	176 379	-	176 763
Výnosy a výdaje příštích období	-	-	-	5	-	5
Celkem	1 693 133	311 389	-	11 392 324	125 593	13 522 439
Čistá devizová pozice	80 290	1 216	-	(80 467)	(1 039)	

tis. Kč	EUR	USD	SKK	CZK	Ostatní	Celkem
K 31. prosinci 2009						
Pokladní hotovost, vklady u centr. b.	17 329	1 543	-	223 028	2 201	244 101
Pohledávky za bankami	124 186	163 521	-	222 177	22 619	532 503
Pohledávky za klienty	1 648 760	12	-	9 223 205	113 501	10 985 478
Ostatní aktiva	176	-	-	91 491	1	91 668
Náklady a příjmy příštích období	2	-	-	4 539	-	4 541
Celkem	1 790 453	165 076	-	9 764 440	138 322	11 858 291
Závazky vůči bankám	827 262	-	-	1 071 746	110 383	2 009 391
Závazky vůči klientům	922 212	164 170	-	8 675 738	27 833	9 789 953
Ostatní pasiva	138	5	-	58 173	-	58 316
Výnosy a výdaje příštích období	-	-	-	631	-	631
Celkem	1 749 612	164 175	-	9 806 288	138 216	11 858 291
Čistá devizová pozice	40 841	901	-	(41 848)	106	